

Skatter och avgifter till landskapet

F 1 Landskapsskattelag (1993:58)

1 §. Tillämpningsområde

På förvärvsinkomst skall betalas skatt till landskapet (*landskapsskatt*).

Med förvärvsinkomst avses sådan inkomst som enligt bestämmelserna i inkomstskattelagen (FFS 1535/1992) är eller utgör förvärvsinkomst.

Med landskapsskatt avses tilläggsskatt på förvärvsinkomst.

2 §. Skattskyldig

Skyldiga att betala landskapsskatt är fysiska personer och dödsbon som enligt kommunalskattelagen [(1993:37)] för landskapet Åland är skyldiga att betala kommunalskatt, dock inte begränsat skattskyldiga.

Kommunalskattelag (1993:37) för landskapet Åland har ersatts av kommunalskattelag (2011:119) för landskapet Åland.

3 §. (2002/43) Beräknande av den beskattningsbara förvärvsinkomsten

Den beskattningsbara förvärvsinkomsten beräknas på samma grunder som den beskattningsbara inkomsten vid kommunalbeskattningen beräknas enligt bestämmelserna i kommunalskattelagen för landskapet Åland.

Om den beskattningsbara förvärvsinkomsten som fastställs för en skattskyldig understiger 10 euro skall skatten inte debiteras.

4 §. Underskottsgottgörelse

Underskottsgottgörelse som avses i 131 § inkomstskattelagen skall dras av från landskapsskatten enligt denna paragraf om en del av underskottsgottgörelsen skall dras av från kommunalskatten enligt 133 § nämnda lag. Gottgörelsen skall i så fall efter att avdrag enligt 132 § nämnda lag har gjorts fördelas mellan respektive skatter som uppräknas i 133 § nämnda lag i förhållande till dessas belopp, dock så att landskapsskattens och kommunalskattens belopp adderas när den del av underskottsgottgörelsen som skall avdras från kommunalskatten enligt 133 § nämnda lag räknas ut. Den del av gottgörelsen som skall avdras från kommunalskatten enligt 133 § nämnda lag fördelas mellan landskapsskatten och kommunalskatten i förhållande till dessas belopp.

5 §. (2002/43) Skattesats

Skattesatsen för landskapsskatten är 3,5.

5a §. Upphävd (2002/43).

6 §. Beskattningsförfarande

Fastställandet av till landskapet på grund av förvärvsinkomst årligen utgående landskapsskatt i stöd av denna lag samt skattens debitering och uppbörd verkställs i tillämpliga delar enligt vad därom är stadgat om skatt som på inkomst skall betalas till kommunen i lagen om beskattningsförfarande (FFS 1558/1995) och i förordningen om beskattningsförfarande (FFS 1579/1995) samt i bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen eller förordningen. (1997/39)

De i 1 mom. nämnda författningarna och bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem skall tillämpas i landskapet sådana de lyder när denna lag träder i kraft. Sker därefter ändringar av författningarna eller av bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket.

3-4 mom. upphävda (2002/60).

Förordning om beskattningsförfarande (FFS 1579/1995) ska tillämpas inom landskapets behörighetsområde i den lydelse som förordningen hade innan den upphävdes den 1 november 1998 genom förordning om beskattningsförfarande (FFS 763/1998).

7 §. Förskottsuppbörd

För uppbörden av landskapsskatt verkställs under skatteåret förskottsuppbörd i tillämpliga delar enligt vad därom är stadgat om den skatt som enligt lagen om beskattningsförfarande skall debiteras till en kommun i lagen om förskottsuppbörd (FFS 1118/1996) och i förordningen om förskottsuppbörd (FFS 1124/1996) samt i bestämmelser som har utfärdats med stöd av lagen eller förordningen. (1997/35)

De i 1 mom. nämnda författningarna och bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem skall tillämpas i landskapet sådana de lyder när denna lag träder i kraft. Sker därefter ändringar av författningarna eller av bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket.

8 §. Skatteuppbörd

Uppbörd, indrivning och återbäring av landskapsskatt samt förskott, annan prestation och förskotts-innehållning som erläggs genom förskottsuppbörd skall verkställas i tillämpliga delar enligt vad därom är stadgat om kommunalskatt samt förskott, annan

F 2 LL (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet

prestation och förskottsinnehållning som erlaggs genom förskottsuppbörd i lagen om skatteuppbörd (FFS 611/1978) och i förordningen om skatteuppbörd (FFS 903/1978) samt i bestämmelser som har utfärdats med stöd av lagen eller förordningen.

De i 1 mom. nämnda författningarna och bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem skall tillämpas i landskapet sådana de lyder när denna lag träder i kraft. Sker därefter ändringar av författningarna eller av bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket.

L om skatteuppbörd (FFS 611/1978) ska tillämpas inom landskapets behörighetsområde i den lydelse som den hade innan den upphävdes den 15 augusti 2005 genom L om skatteuppbörd (FFS 609/2005). Förordning om skatteuppbörd (FFS 903/1978) ska tillämpas inom landskapets behörighetsområde i den lydelse som den hade innan den upphävdes den 20 september 2005 genom finansministeriets förordning om skatteuppbörd (FFS 747/2005).

9 §. Förvaltningsavgifter

De förvaltningsavgifter som enligt de i 6 § 1 mom., 7 § 1 mom. och 8 § 1 mom. nämnda författningarna ankommer på statens myndigheter eller tjänstemän skall i landskapet handhas av [landskapsstyrelsen] om de enligt 23 § självstyrelselagen ankommer på landskapet.

9a §. Dröjsmålspåföljder

Vid försummelse att inom utsatt tid betala landskapsskatt uppbärs dröjsmålsränta och restavgift med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna om försummelse att inom utsatt tid betala kommunalskatt i lagen om skattetillägg och förseningsränta (FFS 1556/1995). (1997/30)

Den i 1 mom. nämnda lagen skall tillämpas i landskapet sådan den lyder när denna lag träder i kraft. Sker därefter ändringar i lagen skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket.

10 §. Förlust av skattefordran

Om preskription av landskapsskatt gäller vad om preskription av skatt är stadgat i rikslagstiftningen.

11 §. Ändringsökande

Om rätten att söka ändring genom rättelseyrkande, skatteanmärkning och besvär, om överklagbarheten samt om besvärsförfarandet, sättet att framställa rättelseyrkande och skatteanmärkning stadgas i [beskattningsslagen], i lagen om förskottsuppbörd och i lagen om skatteuppbörd.

12 §. Ikraftträdelsebestämmelser

Denna lag träder omedelbart i kraft. Genom landskapslag bestäms när landskapsskatt första gången skall uppbäras. (1998/116)

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1958:18) den 9 juli 1958 om uppbärande av skatt till landskapet Åland.

F 2 Landskapslag (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet**1 §. Lagens tillämpningsområde**

I denna lag regleras de allmänna grunderna för när landskapsregeringens och underlydande myndigheters prestationer skall vara avgiftsbelagda och för storleken av de avgifter som uppbärs för prestationerna.

Denna lag gäller inte landskapets affärsverk eller fonder.

2 §. Avgiftsbelagda prestationer

Följande prestationer skall vara avgiftsbelagda:

- 1) varor som producerats eller saluförs,
- 2) tjänster som har tillhandahållits på beställning eller annars på uppdrag av någon,
- 3) prövning av ansökan samt
- 4) övrig verksamhet, när prestationen utförs till följd av en åtgärd av mottagaren.

3 §. Avgiftsbefriade prestationer

Följande prestationer skall vara avgiftsfria:

- 1) prestationer som inte kan anses direkt utförda för en enskild person eller ett enskilt företag eller annars för en klart avgränsad grupp,
- 2) prestationer vilkas syfte är att ge förmåner som tryggar den enskildes utkomst samt
- 3) råd, anvisningar, vägledning och information, om dessa endast medför låga kostnader.

4 §. Avgifter för offentligrättsliga prestationer

Avgifter för offentligrättsliga prestationer skall beräknas så att full kostnadstäckning uppnås.

Om det finns grundad anledning av orsaker som hänför sig till hälso- och sjukvård, sociala ändamål, miljövård, utbildningsverksamhet eller allmän kulturverksamhet eller orsaker som kan jämföras med dessa kan landskapsregeringen bestämma att en avgift allmänt uppbärs så att full kostnadstäckning inte uppnås eller att avgift inte skall uppbäras.

Om det finns skäl kan landskapsregeringen bestämma att en avgift, som annars skall fastställas så att full kostnadstäckning uppnås, fastställs till ett högre belopp eller att en prestation som skall vara avgiftsfri beläggs med avgift.

De kostnader som läggs till grund när en avgift bestäms får inte vara högre än vad en ändamålsenlig kvalitetsnivå förutsätter.

5 §. Priset på övriga prestationer

Priserna för andra prestationer än de som nämns i 4 § bestäms enligt företagsekonomiska grunder.

6 §. Beslutande myndighet

Landskapsregeringen beslutar vilka prestationer som är avgiftsbelagda och fastställer storleken på avgifterna.

Landskapsregeringens allmänna förvaltning: ÅLRB (2023:127).
Fordon myndigheten: ÅLRB (2021:169).

Ålands polismyndighet: ÅLRB (2023:134).

ÅMHM: ÅLRB (2021:49).

7 §. Uppbörd av avgifter för offentligrättsliga prestationer

Avgift skall betalas i samband med beställningen eller när ansökan ges in. Om inte detta sker skall beställaren eller sökanden åläggas att betala avgiften inom en viss tid. Samtidigt skall beställaren eller sökanden meddelas att beställningen utförs eller att ansökan behandlas endast om avgiften betalas inom föreskriven tid. I annat fall skall avgift betalas vid överlämnande av prestationen eller genom fakturering genast när prestationen är färdig.

Landskapsregeringen kan göra undantag från kravet att avgiften skall betalas i samband med beställningen eller när ansökan ges in.

Betalningstiden för en avgift skall vara minst 14 dagar räknat från det att räkningen postades eller förmedlades på annat lämpligt sätt. (2007/24)

Om avgiften inte betalas senast på förfallodagen, skall nödvändiga åtgärder vidtas för erhållande av betalning. På ett obetalt belopp uppställs dröjsmålsränta enligt räntelagen (FFS 633/1982). (2007/24)

Betalas inte avgiften i tid skall ansökan avvisas eller beställningen inte utföras.

Landskapsregeringen får, om det finns särskilda skäl, betala tillbaka hela eller en del av avgiften för en prestation.

8 §. Indrivning av avgifter

Avgifter för offentligrättsliga prestationer får indrivnas [enligt lagen om indrivning av skatter och avgifter i utskökningsväg (FFS 367/1961)].

Vid indrivning av fordringar som hänför sig till andra prestationer iakttas vad som är bestämt om indrivning av privaträttsliga fordringar.

L om indrivning av skatter och avgifter i utskökningsväg (FFS 367/1961) har ersatts av L om verkställighet av skatter och avgifter (FFS 706/2007).

9 §. I kraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993.

De bestämmelser om avgift och stämpelskatt som med stöd av

1) landskapslagen (1952:27) angående avgifter, som skola erläggas för särskilda Ålands landskapsförvaltning underlydande myndigheters expeditioner och tjänsteförordningar,

2) 1 § 2 och 3 mom. landskapslagen (1971:10) om polisverksamheten,

3) 17 och 47 §§ landskapslagen (1977:37) om brand- och räddningsväsendet,

4) 10 § och 26 § 3 mom. landskapslagen (1977:41) om naturvård,

5) 24 och 34 §§ ellagen (1982:38) för landskapet Åland,

6) 3 § 1 mom. landskapslagen (1971:12) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande explosionsfarliga ämnen,

7) landskapslagen (1977:73) om stämpelskatt samt

8) 15 § landskapslagen (1975:9) om motorfordonsbyrå

tillämpas och med stöd av dem utfärdade bestämmelser som tillämpas i landskapet när denna lag träder i kraft, skall tillämpas i landskapet till dess landskapsregeringen med stöd av denna lag beslutar annat.

F 3 Landskapslag (2007:23) om grunderna för avgifter till Ålands hälso- och sjukvård

1 §. (2016/93) Tillämpningsområde

I denna lag regleras grunderna för de patientavgifter som Ålands hälso- och sjukvård tar ut. Lagen tillämpas inte på prissättningen av de varor och andra tjänster som Ålands hälso- och sjukvård säljer.

2 §. (2014/30) Avgift för hälso- och sjukvårdstjänst

En avgift kan uppbäras för en hälso- och sjukvårdstjänst. Avgiften för en tjänst får vara högst lika stor som kostnaden för att producera tjänsten.

3 §. Avgiftsfria tjänster

Följande tjänster är avgiftsfria:

1) (2016/93) undersökning och vård av levande organdonator när ingreppet görs för att ta till vara organ eller annat biologiskt material för behandling av sjukdom eller kroppsskada hos en annan människa eller för annat medicinskt ändamål,

2) skolhälsovård, barn- och mödrahälsovård samt livmoderhalscancerscreening,

3) läkarbesök för bedömning av om patienten skall tas in för vård oberoende av dennes vilja,

4) hembesök som sker helt på läkarens eller vårdpersonalens initiativ,

5) (2016/93) undersökning och behandling av allmänfarliga smittsamma sjukdomar samt HIV-infektion, gonorré och sexuellt överförd klamydiainfektion.

Landskapsregeringen kan besluta om grunder för när en tjänst som enligt denna lag är avgiftsbelagd skall vara avgiftsfri för användaren.

4 §. (2016/93) Högkostnadsskydd

Högekostnadsskyddet ska skydda patienten från alltför höga utgifter för hälso- och sjukvård. Den som under kalenderåret har nått gränsen för högkostnadsskyddet är befriad från att därefter betala ytterligare sådana avgifter som ingår i skyddet under resten av året. I högkostnadsskyddet ingår patientavgifter för öppenvård eller kortvarig institutionsvård. Följande avgifter ingår inte i högkostnadsskyddet om inte landskapsregeringen beslutar annat:

1) avgifter för uteblivna besök,

2) avgifter för grov rengöring, service och transport av hjälpmedel,

3) avgifter för intyg och utlåtanden,

4) avgifter för individuell träning eller självträning i sal efter program samt

5) avgifter för gruppbesök inom livsstilmottagningen, rehabiliterings- och fysiatriskliniken och motsvarande verksamhet. (2018/100)

Gränsen för högkostnadsskyddet är 475 euro per kalenderår. Högekostnadsskyddet är dock:

1) 125 euro för de som vid den senaste beskattningen hade sammanlagda beskattningsbara kapital- och förvärvsinkomster i statsbeskattningen under 14 000 euro,

2) 250 euro för de som under kalenderåret fyller 75 år eller mer samt för de som har beviljats sjukpension

F 3 LL (2007:23) om grunderna för avgifter till ÅHS

eller invalidpension på heltid samt för de som vid den senaste beskattningen hade sammanlagda beskattningsbara kapital- och förvärvsinkomster i statsbeskattningen från 14 000 euro men under 16 000 euro,

3) 100 euro för barn och ungdomar till och med det kalenderår de fyller 20 år. (2018/100)

Om en person under kalenderåret har betalat patientavgifter till ett högre belopp än vad som anges ovan har han eller hon rätt att få tillbaka den överstigande delen. Om krav på återbetalning inte har ställts före utgången av kalenderåret efter det år då högkostnadsskyddet uppnåddes går personen miste om sin rätt till återbetalning. Om det på grund av en myndighets eller ett försäkringsbolags beslut eller på grund av en ändringsansökan blir klart först efter uppföljningsåret om avgifterna omfattas av högkostnadsskyddet eller inte, ska kravet på återbetalning ställas inom ett år från det beslutet har meddelats eller beslut med anledning av besvär har vunnit laga kraft.

Landskapsregeringen kan besluta att de ovan i 1 mom. uppräknade avgifterna ska ingå i högkostnadsskyddet.

5 §. Långvarig institutionsvård

Institutionsvård som beräknas pågå eller har pågått längre än tre månader är att betrakta som långvarig institutionsvård.

Avgiften för långvarig institutionsvård (*långvårdsavgiften*) fastställs enligt patientens betalningsförmåga. Avgiften får uppgå till högst ett belopp som motsvarar 85 procent av patientens månadsinkomst. Patienten måste dock alltid till sitt förfogande ha minst 97 euro i månaden. (2011/82)

Om den som är i långvarig institutionsvård omedelbart innan institutionsvården inletts har levt i gemensamt hushåll i äktenskap eller under äktenskaplika förhållanden och hans eller hennes månadsinkomst är större än makans eller makens månadsinkomst, fastställs långvårdsavgiften på basis av makarnas sammanräknade månadsinkomst. Avgiften får uppgå till högst ett belopp som motsvarar 42,5 procent av den sammanräknade månadsinkomsten. Den som får institutionsvård måste dock alltid till sitt förfogande ha minst 97 euro i månaden. Om båda makar som avses i detta moment är i långvarig institutionsvård fastställs avgiften enligt vad som anges i 2 mom. (2011/82)

Långvårdsavgift debiteras från och med den första hela kalendermånaden som patienten är i långvarig institutionsvård. Avgiften fastställs tillslidare. Den skall justeras om betalningsförmågan har förändrats väsentligt, om det är uppenbart att de förhållanden som skall beaktas när avgiften fastställs har förändrats eller om avgiften visar sig vara felaktig. En avgift som fastställs på grund av uppenbart felaktiga uppgifter från användaren kan rättas retroaktivt för högst ett år.

Det minimibelopp i euro som avses i 2 och 3 mom. och som ska stå till en patients förfogande ska justeras vartannat år utifrån förändringen i arbetspensionsindex enligt 98 § lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/2006). Som grund används det poängtal för

arbetspensionsindex som har fastställts för justeringsåret för tillämpning av 98 § lagen om pension för arbetstagare. De indexjusterade beloppen ska avrundas till närmaste euro. Landskapsregeringen fastställer de indexjusterade beloppen senast den 15 december justeringsåret. De indexjusterade eurobeloppen träder i kraft den 1 februari året efter justeringsåret. (2011/82)

6 §. Avgiftsgrundande inkomster

Långvårdsavgiften fastställs med månadsinkomsten som grund. Varierar månadsinkomsterna fastställs avgiften med den genomsnittliga månadsinkomsten under föregående år som grund. Såsom inkomster beaktas inkomsterna efter förskottsinnehållning och förskottsbetalning samt skattefria inkomster enligt vad som bestäms i denna paragraf.

Förutom löneinkomster beaktas pensioner och med dem jämförbara förmåner, livräntor samt förmån som skall betalas i pengar och som i samband med överlåtelse av en fastighet har förbehållits för viss tid eller på livstid (sytning) samt andra fortlöpande personliga inkomster samt nettoinkomster av kapital och annan egendom, såsom ränte-, dividend- och hyresinkomster.

Såsom inkomster beaktas även kapitalinkomst- och förvärvsinkomstandelar av jordbruk och näringsverksamhet som har fastställts vid den senast slutförda beskattningen samt skattskyldigs andel av en sammanlutnings inkomst. Nämnda inkomster kan, i jämförelse med den inkomst som den senast slutförda beskattningen visar, justeras med de procenttal som skattestyrelsen årligen fastställer i sitt beslut om den inkomst som skall läggas till grund för förskott.

Såsom inkomster beaktas inte:

- 1) barnbidrag,
- 2) upphävd (2011/82),
- 3) upphävd (2011/82),
- 4) barnförhöjning som betalas i anslutning till folkpension,
- 5) bostadsbidrag,
- 6) upphävd (2011/82),
- 7) utbetalning av olycksfallsförsäkring med anledning av sjukvårds- och undersökningskostnader,
- 8) understöd som betalas med anledning av fullgörande av civil eller militär värnplikt,
- 9) fronttillägg som betalas i anslutning till folkpension,
- 10) studiestöd,
- 11) stöd för rehabilitering, inklusive sysselsättningspenning och reseersättning som betalas som utkomststöd,
- 12) stöd som betalas i samband med uttagning till och deltagande i sysselsättningsfrämjande utbildning,
- 13) stipendier och andra understöd som betalas för studier, praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet,
- 14) underhållsbidrag eller underhållsstöd som betalas till ett minderårigt barn till patienten eller, om avgiften bestäms på basis av makarnas sammanlagda inkomster, till ett minderårigt barn till patientens make,
- 15) i pensioner och därmed jämförbara inkomster ingående förhöjningar som beror på försörjningsplikt eller

16) andra motsvarande understöd eller ersättningar för kostnaderna för familjevård eller stöd för vård av barn i hemmet.

7 §. *Avdrag från inkomsterna*

Innan långvårdsavgiften fastställs skall från patientens inkomster dras av:

1) de fastställda underhållsbidrag som skall betalas av honom eller henne,

2) andra motsvarande kostnader som följer av hans eller hennes faktiska familjeförhållanden samt

3) förmån som av honom eller henne skall betalas i pengar och som i samband med överlåtelse av en fastighet har förbehållits för viss tid eller på livstid (synting).

Avdrag enligt 1 mom. 1 punkten görs dock inte om den som är mottagare av underhållsbidraget är maka eller make till den som betalar underhållsbidraget och makarna har levt i gemensamt hushåll omedelbart innan institutionsvården inleddes.

8 §. *Avgift enligt betalningsförmåga*

Landskapsregeringen kan besluta att även andra avgifter än långvårdsavgiften skall uppbäras enligt användarens betalningsförmåga. Avgiften fastställs då enligt de grunder som anges i 5 § 2 och 4 mom. samt 6 och 7 §§. Landskapsregeringen kan därutöver besluta att avgiften skall fastställas med beaktande av att den som saken gäller lever i gemensamt hushåll i äktenskap eller äktenskapsliknande förhållanden, att det finns minderåriga barn i samma hushåll, andra av personens faktiska familjeförhållanden beroende faktorer som påverkar betalningsförmågan eller den underhållsskyldighet som avses i lagen om underhåll för barn (FFS 704/1975).

8a §. (2020/62) *Rätt att få uppgifter ur inkomstregistret*

Ålands hälso- och sjukvård har i enlighet med 5 kap. 13 § 25 punkten lagen om inkomstdatasystemet (FFS 53/2018) och trots sekretessbestämmelser och andra begränsningar rätt att erhålla sådana uppgifter ur inkomstregistret som behövs för att fatta beslut om de patientavgifter som Ålands hälso- och sjukvård tar ut.

9 §. *Avgift för uteblivet besök*

Landskapsregeringen kan besluta att en särskild avgift skall uppbäras av den som på förhand reserverat mottagningstid men utan godtagbar orsak underlåtit att komma till mottagningen på den reserverade tiden. Avgiften kan uppbäras även i fråga om en tjänst som annars skulle vara avgiftsfri.

10 §. *Efterskänkande och nedsättning av avgift*

Ålands hälso- och sjukvård kan besluta att en avgift skall efterskänkas eller nedsättas till den del förutsättningarna för patientens eller dennes familjs försörjning eller förverkligandet av patientens lagstadgade försörjningsplikt äventyras av att avgiften tas ut. Myndigheten kan även besluta att en avgift skall efterskänkas eller nedsättas om det är befogat med beaktande av vårdsynpunkter.

11 §. *Avgift för vård som ersätts enligt den lagstadgade olycksfallsförsäkringen och trafikförsäkringen*

Bestämmelser om fastställande av avgifter för vård vars kostnader skall ersättas inom ramen för olycksfalls- och trafikförsäkringen finns i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992). Sådana avgifter omfattas inte av högkostnadsskyddet.

12 §. (2014/30) *Avgift för den som inte är bosatt i landskapet*

Avgifter och ersättningar som uppbärs av den som inte har hemort på Åland och som inte omfattas av landskapslagen (2014:28) om tillämpning på Åland av lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård kan fastställas på andra grunder än de som anges i denna lag, om inte något annat följer av internationella avtal som är bindande för landskapet. Vid fastställandet tillämpas landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet. Avgiften för en tjänst får vara högst lika stor som kostnaden för att producera tjänsten.

13 §. *Sökande av ändring*

Ändring i ett beslut som fattats av en tjänsteinnehavare får inte sökas genom besvär. Om den betalningskyldige är missnöjd med ett sådant beslut kan han eller hon begära rättelse av beslutet i enlighet med 14 § 1 mom. landskapslagen (1993:60) om hälso- och sjukvården.

Ändring i beslut som fattats med anledning av rättelseyrkande söks genom besvär hos Ålands förvaltningsdomstol inom 30 dagar från delfäendet. Besvär kan inom nämnda tid även inlämnas till Ålands hälso- och sjukvård, som sänder dem till förvaltningsdomstolen. I Ålands förvaltningsdomstols utslag får ändring inte sökas genom besvär.

14 §. *Uppbörd och indrivning av avgifter*

När det gäller uppbörd och indrivning av avgifter som avses i denna lag tillämpas 7 och 8 §§ landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet.

15 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

Ikraftträdandebestämmelse (2011/82):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

Det belopp i euro enligt 5 § 2 och 3 mom. som patienten månatligen ska ha till sitt förfogande svarar mot det poängtal för arbetspensionsindex som har fastställts för år 2009 vid tillämpning av 98 § i lagen om pension för arbetstagare.

Eurobeloppen enligt 5 § 2 och 3 mom. ska justeras första gången år 2011 och de justerade beloppen träder i kraft den 15 februari 2012.

Om denna lag träder i kraft efter den 15 december 2011 får eurobeloppen enligt 3 mom. justeras enligt denna lag innan lagen träder ikraft, så att de justerade beloppen kan börja tillämpas från och med den dag som denna lag träder ikraft.

F 4 LL (1947:6) om apoteksavgift

F 4 Landskapslag (1947:6) om apoteksavgift i landskapet Åland

1 §. För apoteksrörelse i landskapet Åland skall innehavare årligen erlægga avgift, som fastställs i enlighet med apotekets omsättning.

2 §. Apoteksavgift erläggs enligt apotekets omsättning, sedan mervärdesskatten avdragits från denna, på följande sätt (2002/44):

Apotekets omsättning	Apoteksavgiften vid omsättningens nedre gräns	Avgiftsprocent för omsättning som överstiger den nedre gränsen
€	€	€
871 393–1 016 139	0	6,10 %
1 016 139–1 306 607	8 830	7,15 %
1 306 607–1 596 749	29 598	8,15 %
1 596 749–2 033 572	53 245	9,20 %
2 033 572–2 613 212	93 432	9,70 %
2 613 212–3 194 464	149 657	10,20 %
3 194 464–3 775 394	208 945	10,45 %
3 775 394–4 792 503	269 652	10,70 %
4 792 503–6 243 857	378 483	10,95 %
6 243 857–	537 406	11,20 %

Från omsättningen för filialapotek avdras omsättningen i sin helhet, om den utgör högst 50.500 euro, eller en tredjedel av omsättningen, dock lägst 50.500 euro, om den överstiger 50.500 euro innan filialapotekets omsättning sammanläggs med apotekets omsättning för fastställande av apoteksavgiften. (2002/44)

Apoteksavgift fastställs i hela euro. (2002/44)

Apoteksavgift som understiger 5 euro uppbärs inte. (2002/44)

Beloppen i tabellen i 1 mom. för apotekets omsättning samt för apoteksavgiftens nedre gräns kan årligen justeras av [landskapsstyrelsen] i enlighet med i riket föreskrivna grunder.

Beloppen enligt ÅLRB (2017:71)

3 §. För fastställande av apoteksrelsens omsättning skall apoteksinnehavare till [Ålands landskapsnämnd] inlämna anmälan över rörelsens inkomster och utgifter under varje kalenderår senast den 1 april därpå följande år. [Landskapsnämnden] kan likväl på särskilda skäl bevilja apoteksinnehavare rätt att även senare inlämna sagda anmälan. Anmälan skall uppgöras enligt utfärdade anvisningar och på blankett, som fastställs av [landskapsnämnden].

4 §. På grundvalen av den anmälan apoteksinnehavare inlämnat fastställer [landskapsnämnden] den apoteksavgift, som skall erläggas för apoteksrelsens.

Försummar apoteksinnehavare att inom stadgad tid tillställa [landskapsnämnden] i 3 § nämnd anmälan och inlämnar icke heller sådan efter uppmaning eller är det uppenbart, att en mindre omsättning än den verkliga uppgivits, äger [landskapsnämnden] be-

fogenhet att fastställa apoteksavgift enligt en av densamma uppskattningsvis bestämd omsättning.

[Landskapsnämndens] beslut angående apoteksavgift skall delgivas vederbörande sålunda, att dem i tjänsteväg tillställas utdrag därur, försett med behörig besvärundervisning och anteckning om delgivning.

5 §. Har apotek under det år, för vilket avgiften skall erläggas, övergått till annan innehavare, skall den för kalenderåret beräknade avgiften fördelas mellan innehavarna i förhållande till storleken av envars omsättning.

6 §. (1952/28) [Landskapsstyrelsen] äger årligen besluta, huruvida inbetalning av apoteksavgift skall erläggas i en eller flera rater, samt bestämma de tider, då apoteksavgift skall inbetalas till [landskapsstyrelsens kamreraravdelning].

7 §. (1966/39) Apoteksavgift, som icke blivit erlagd på utsatt tid, må utmätas utan dom eller utslag såsom därom är stadgat.

8 §. Befriade från att erlägga apoteksavgift äro apotek, vilka inrättats vid sjukhus och sanatorier.

Där särskilda skäl föreligga, kan [landskapsnämnden] befria apoteksinnehavare från erläggande av apoteksavgift antingen i dess helhet eller till en del.

9 §. Apoteksinnehavare har att vid bokföringen iakttaga, vad därom är i riket bestämt.

Se bokföringslag (FFS 1336/1997) och bokföringsförordning (FFS 1339/1997).

10 §. Apoteksinnehavare åligger att åt person, som därtill av [landskapsnämnden] förordnats, muntligen eller skriftligen giva de kompletterande uppgifter och utredningar, vilka för apoteksavgiftens fastställande äro av nöden, samt förete sina affärsböcker och därtill hörande inventarie- och förrädsförteckningar, kontrakt och skuldsedlar, räkningar, kvittenser och korrespondens samt övriga handlingar ävensom förevisa sitt förråd.

11 §. Upphävd (2021:80).

12 §. I beslut, som i stöd av denna landskapslag fattats av [landskapsnämnden], kan ändring sökas hos högsta förvaltningsdomstolen medelst skriftliga besvär, som med vidfogande av det överklagade beslutet senast klockan 12 på den trettonde dagen, räknat från beslutets delfående, skall inlämnas till högsta förvaltningsdomstolens registratorskontor, men går beslutet dock oberoende av besvären omedelbart i verkställighet.

13 §. (1966/39) Har högsta förvaltningsdomstolen avlyftat apoteksavgift eller nedsatt densamma, skall [landskapsstyrelsens kamreraravdelning] återbetala det för mycket erlagda beloppet jämte sex procents årlig ränta därpå från betalningsdagen till dagen för återbetalningen.

Har apoteksavgift eljest erlagts utöver det fastställda beloppet, skall det för mycket erlagda beloppet jämte ränta, beräknad såsom i 1 mom. nämnes, på ansökan återbäras till vederbörande av [landskapsstyrelsens kamreraravdelning].

Har apoteksavgift till följd av att omsättningen uppgivits oriktigt fastställts för låg, bör avgiftens belopp

rättas och apoteksinnehavaren åläggas att inbetala tillägget, dock senast under det femte kalenderåret efter utgången av det år, då den avgift, som skall rättas, debiterats eller hade bort debiteras.

14 §. (1966/39) Försummas erläggandet av apoteksavgift inom utsatt tid, skall på det förfallna beloppet i avgiftstillägg erläggas tolv procents årliga ränta, räknat från den dag, då avgiften senast hade bort erläggas, till betalningsdagen.

15 §. Var, som bryter mot stadgandena i denna landskapslag eller med stöd av densamma utfärdade bestämmelser, straffas, där ej för gärningen eller försummelsen annorstädes i lag strängare straff är stadgat, med böter.

16 §. Denna landskapslag skall första gången tillämpas vid fastställandet av den apoteksavgift, som grundar sig på apoteksrörelsens omsättning under år 1946.

F 5 Landskapslag (1974:83) om resandeavgift

1 kap. Allmänt

1 §. Idkare av regelbunden passagerartrafik med fartyg mellan hamn utom och hamn inom landskapet Åland är skyldig att till landskapet såsom näringskatt erlägga resandeavgift enligt vad i denna lag stadgas. (1975/46)

Trafik anses vara regelbunden, om turlista för densamma har offentliggjorts.

I 1 mom. avsedd trafikidkare benämnes i denna lag redare.

2 §. (1975/46) Resandeavgiften utgår med visst belopp per passagerare, som med anlitande av redaren tillhörigt eller av honom upphyrat fartyg anländer från hamn utom landskapet till hamn inom landskapet under den tid då avgift enligt 3 § uppbärs.

För passagerare som skall transiteras via åländsk hamn erlägges ej resandeavgift. Ej heller erlägges avgift för passagerare på fartyg i trafik mellan landskapet och riket om fartygets redare är landskapet eller staten.

3 §. Resandeavgift uppbäres för den tid och till det belopp, som lagtinget genom särskilt beslut fastställer med iakttagande av att tiden skall förläggas mellan den 31 mars och den 1 oktober samt att avgiften ej överstiger 34 cent per passagerare. (2002/45)

[Landstingets] beslut om uppbärande av resandeavgift träder i kraft tidigast på nittionde dagen efter det sådant beslut fattats.

2 kap. Uppbörd

4 §. Sedan [landstingets] i 3 § nämnda beslut trätt i kraft äger redare för varje kalendermånad avgiften uppbäres senast före utgången av därpå följande kalendermånad till [landskapsstyrelsen] anmäla antalet av i 2 § avsedda passagerare.

På grundval av den i 1 mom. nämnda anmälan fastställer [landskapsstyrelsen] resandeavgiften för den

månad anmälan avser. Härefter skall avgiften erläggas inom trettio dagar från det redaren erhållit del av [landskapsstyrelsens] beslut.

5 §. Försummar redare att inom stadgad tid tillstålla [landskapsstyrelsen] i 4 § nämnd anmälan och inlämnas icke sådan efter uppmaning eller är det uppenbart att ett mindre antal passagerare än det verkliga har uppgivits, äger [landskapsstyrelsen] befogenhet att fastställa resandeavgiften enligt ett uppskattat antal passagerare.

[Landskapsstyrelsens] beslut om uppbörd av resandeavgift skall delgivas sålunda att redaren med motagningsbevis tillställs protokollsutdrag försett med behörig besvärundervisning.

3 kap. Användningen av genom resandeavgifter influtna medel

6 §. I stöd av denna lag uppburna medel skall på sätt [landstinget] i samband med antagande av [enskid] årsstat närmare besluter användas i huvudsak för miljövard och för främjande av turism eller för beviljande av landskapsbidrag åt kommun för sådana ändamål.

4 kap. Särskilda stadganden

7 §. I [landskapsstyrelsens] i stöd av denna lag fattade beslut kan ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen senast före klockan 12 den trettionde dagen efter delfäendet.

Beslutet går oaktat anförda besvär omedelbart i verkställighet.

8 §. Har högsta förvaltningsdomstolen avlyftat resandeavgift eller nedsatt densamma skall [landskapsstyrelsen] återbetala det för mycket erlagda beloppet jämte sex procents årlig ränta därpå från betalningsdagen till dagen för återbetalningen.

Har resandeavgift eljest erlagts utöver det fastställda beloppet, skall det för mycket erlagda beloppet jämte ränta, beräknad såsom i 1 mom. nämnas, på ansökan återbäras till redaren.

Har resandeavgift, på grund av att antalet passagerare uppgivits oriktigt fastställts för låg, bör avgiftens belopp rättas och redaren åläggas att inbetala tillägget, dock senast under det femte kalenderåret efter utgången av det år, då den avgift som skall rättas, debiterats eller borde ha debiterats.

9 §. Erlägges ej resandeavgift inom utsatt tid, skall på det förfallna beloppet i avgiftstillägg erläggas tolv procents årlig ränta, räknat från den dag, då avgiften senast borde ha erlagts till betalningsdagen.

Om avskrivning av resandeavgift besluter [landskapsstyrelsen].

10 §. Den som bryter mot stadgandena i denna landskapslag eller med stöd av densamma utfärdade bestämmelser straffas med böter, där ej för gärningen eller försummelsen annorstädes i lag strängare straff är stadgat.

11 §. Närmare bestämmelser angående tillämpningen och verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

F 6 Landskapslag (2019:103) om medieavgift

1 §. Syfte och tillämpningsområde

Fysiska personer och samfund ska betala en årlig medieavgift till landskapet enligt vad som föreskrivs i denna lag. Medieavgiften ska finansiera radio och tv i allmänhetens tjänst på Åland.

2 §. Medieavgift för personer

Den som är allmänt skattskyldig enligt inkomstskattelagen (FFS 1535/1992), har sin hemkommun på Åland och som senast under skatteåret har fyllt 18 år ska betala en årlig medieavgift på 110 euro om inkomsten för skatteåret överstiger 14 000 euro. Inkomsten bestäms som summan av nettoförvärvsinkomsten och nettokapitalinkomsten för skatteåret vid statsbeskattningen enligt inkomstskattelagen eller av summan av en högre arbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare (FFS 1272/2006) eller lagen om pension för lantbruksföretagare (FFS 1280/2006).

Landskapsregeringen fattar beslut senast i oktober varje år om att i enlighet med förändringen i levnadskostnadsindex (oktober 1951=100) justera det i 1 mom. avsedda eurobeloppet så att det justerade beloppet uppbärs följande skatteår. Det i 1 mom. avsedda beloppet om 110 euro motsvarar poängtalet för levnadskostnadsindexet (1951:10=100) för januari 2020. Den årliga förändringen beräknas enligt poängtalet för levnadskostnadsindexet för januari innevarande år och för januari föregående år. Eurobeloppet justeras första gången inför skatteåret 2022. Det justerade beloppet avrundas till närmaste hela euro. Landskapsregeringen ska senast under november månad justeringsåret offentliggöra det indexjusterade eurobeloppet i Ålands författningssamling.

Medieavgiften för en person som avlidit under skatteåret ska betalas av dödsboet med iakttagande av vad som föreskrivs i 17 § 1 mom. i inkomstskattelagen.

Se ÅLRB (2023:104) om indexjustering av medieavgifter för privatpersoner.

3 §. Medieavgift för samfund

Samfund enligt inkomstskattelagen med hemkommun på Åland som bedriver rörelse eller utövar yrke enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (FFS 360/1968) eller bedriver lantbruk enligt inkomstskattelagen för gårdsbruk (FFS 543/1967) och vars beskattningsbara inkomst för skatteåret är minst 50 000 euro ska betala 140 euro i medieavgift plus 0,35 procent av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 50 000 euro. Avgiftsbeloppet ska dock vara högst 3 000 euro.

Följande samfund ska inte betala medieavgift:

- 1) Ålands lagting och till lagtinget ansluten förvaltning,
- 2) Ålands landskapsregering och under denna lydande myndigheter och inrättningar,
- 3) kommuner och kommunalförbund,
- 4) Ålands Radio och Tv Ab och
- 5) de samfund som är befriade från rundradioskatt enligt 3 § 2 mom. i lagen om rundradioskatt (FFS 484/2012).

4 §. Uppbörden av medieavgift

Medieavgift ska bestämmas och debiteras i samband med verkställandet av inkomstbeskattningen i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om beskattningsförfarande (FFS 1558/1995). Medieavgift för samfund påförs dock separat från samfunds inkomstskatt.

För uppbörden av medieavgiften ska gälla det som föreskrivs om rundradioskatten i lagen om förskotts- och radiopåbörd (FFS 1118/1996) och lagen om skatteuppbörd (FFS 11/2018). Förskottsbetalning för medieavgift för samfund verkställs dock separat från samfundsskatt och på medieavgift för samfund tillämpas inte vad som föreskrivs om skatter som ska uppbäras gemensamt. Medieavgiften ska redovisas till landskapet som en från övriga skatter separat rat. I övrigt ska vid redovisningen av medieavgift gälla det som föreskrivs i lagen om skatteredovisning (FFS 532/1998).

Vid tillämpningen av denna lag gäller det som föreskrivs om beskattningshandlingarnas och beskattningssuppgifternas offentlighet i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningssuppgifter (FFS 1346/1999).

Beloppet av den medieavgift som avses i denna lag ingår i det sammanlagda beloppet av debiterade skatter och avgifter som avses i 5 § 1 och 3 mom. i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningssuppgifter.

De i 1-3 mom. nämnda rikslagarna ska tillämpas på Åland sådana de lyder när denna lag träder i kraft och senare ändringar i rikslagarna ska tillämpas på Åland från den dag de träder i kraft i riket. De förvaltningsuppgifter som enligt rikslagarna ankommer på statens myndigheter ska på Åland skötas av landskapsregeringen till den del förvaltningen hänför sig till uppgifter inom landskapets behörighet.

5 §. Årligt anslag i Ålands budget

I Ålands budget tas upp ett årligt anslag som motsvarar den årliga skillnaden mellan inkomsterna från uppbörden av medieavgiften och kostnaderna för denna uppbörd och för avtal om återutsändningen av tv-kanaler på Åland.

6 §. Radio och tv i allmänhetens tjänst

Ålands Radio och Tv Ab ska ansvara för den allmännyttiga radio- och televisionsverksamheten på Åland. Det anslag som avses i 5 § ska användas för att finansiera bolagets allmännyttiga radio- och televisionsverksamhet.

Bolaget ska tillhandahålla ett allmännyttigt televisions- och radioprogramutbud för alla på lika villkor. I bolagets allmännyttiga uppdrag ingår också distribution av radio och tv i allmänhetens tjänst.

På begäran av Ålands polismyndighet ska bolaget utan till allmänheten dröjsmål förmedla sådana meddelanden som varnar för farliga händelser och som avses i 56 § 1 mom. 5 punkten i räddningslagen (2006:106) för landskapet Åland.

7 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021.

Förskottsuppbörd verkställs inte för betalning av sådan medieavgift för samfund som debiterats för skatteåret 2021.

Skatter och avgifter till kommunerna

F 7 Kommunalskattelag (2011:119) för landskapet Åland

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Lagens tillämpningsområde

På förvärvsinkomst och på inkomster av samfund och samfällda förmåner ska betalas skatt till en kommun samt medges förlustutjämning vid kommunalbeskattningen i enlighet med vad därom är föreskrivet i inkomstskattelagen (FFS 1535/1992) samt inkomstskatteförordningen (FFS 1551/1992), med de undantag som följer av denna lag och särskilda bestämmelser. Dessutom tillämpas lagen om undanröjande av internationell dubbelbeskattning (FFS 1552/1995) i landskapet då det är frågan om inkomst som förvärvats i en främmande stat, om inte annat anges i denna lag.

De i 1 mom. nämnda författningarna ska tillämpas i landskapet sådana de lyder när denna lag träder i kraft. Sker därefter ändringar av nämnda författningar, ska de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket. Ändringar av de bestämmelser beträffande vilka i denna lag föreskrivits avvikelser ska dock inte tillämpas i landskapet.

1a §. (2023/11) Den beskattningsbara inkomsten

Nettoförvärvsinkomsten beräknas genom att från förvärvsinkomsten görs de naturliga avdragen. Skatteårets inkomst vid kommunalbeskattningen fastställs genom att från nettoförvärvsinkomsten görs de avdrag som ska göras vid kommunalbeskattningen. Den beskattningsbara inkomsten vid kommunalbeskattningen bestäms genom att från skatteårets inkomst vid kommunalbeskattningen dras av sådana under tidigare år fastställda förluster som hänför sig till förvärvsinkomstslaget.

2 §. (2023/11) Bestämmelser som inte ska tillämpas vid kommunalbeskattningen

Bestämmelserna om särskilda stadganden om naturliga avdrag, om avdrag för inkomstens förvärvande, om avdrag från nettoförvärvsinkomsten vid stats- och kommunalbeskattningen och om avdrag från kommunalskatt i inkomstskattelagen ska inte tillämpas vid kommunalbeskattningen. Dessutom ska inte bestämmelserna i 154 § inkomstskattelagen tillämpas vid kommunalbeskattningen.

3 §. Tillämpningen av hänvisningar i inkomstskattelagstiftningen

Om de författningar som nämns i 1 § 1 mom. hänvisar till bestämmelser i rikslagstiftningen och motsvarande bestämmelser finns i landskapslagstiftningen ska hänvisningen avse landskapslagstiftningen. Förutom bestämmelserna i landskapslagstiftningen ska hänvisningen dock, såvitt gäller stöd och andra ersättningar som nämns i hänvisningen, anses avse dess motsvarighet i rikslagstiftningen till den del fråga är

om skatteplikt för inkomster och avdrag från kapitalinkomster.

4 §. Andra bestämmelser om inkomstskatt

Om beräkning av resultatet av näringsverksamhet och jordbruk, källskatt på ränteinkomster samt om beskattningsförfarandet, förskottsuppbörden och skatteuppbörden finns särskilda bestämmelser.

På beskattningen av en begränsat skattskyldig inkomst tillämpas landskapslagen (1973:12) om kommunalskatt för begränsat skattskyldig.

5 §. Samfunds skattskyldighet

Skyldig att betala kommunalskatt på inkomster är samfund som har hemort i landskapet för inkomster som har förvärvats i landskapet och annorstädes samt samfund som har hemort i riket och utländska samfund för inkomster som har förvärvats i landskapet.

6 §. Landskapets och Ålands penningautomatföreningars skattskyldighet

Om landskapets skyldighet att betala kommunalskatt ska gälla vad om statens skyldighet att betala inkomstskatt till kommun är föreskrivet i inkomstskattelagen.

Ålands penningautomatförening är inte skyldig att betala kommunalskatt.

7 §. Skatteplikt för stöd ur landskapets medel

Om inte annat följer av bestämmelserna i 3 § ska i fråga om skatteplikt för stöd ur landskapets medel gälla vad i 1 § 1 mom. nämnda författningar är föreskrivet om stöd som på jämställbara grunder beviljas av statens medel.

8 §. Sjöarbetsinkomst

I 74 § 1 mom. inkomstskattelagen avsedd sjöarbetsinkomst är vid kommunalbeskattningen löneinkomst i pengar eller pengars värde för arbete ombord på ett fartyg med en bruttodräktighet om minst 100 register-ton, om arbetet utförs i samband med fartygets trafik i anställning hos en redare eller en annan därmed jämställbar av Skatteförvaltningen fastställd arbetsgivare som sköter fartygets trafik samt om

1) fartyget används i utrikesfart eller under skatteåret huvudsakligen i kustfart,

2) fartyget är underställt Trafikverket och används på havsområde eller om

3) fartyget är underställt Ålands landskapsregering och är ett annat fartyg än en landsvägsfärja.

2 kap. Naturliga avdrag

9 §. Särskilda bestämmelser om naturliga avdrag

Utgifter för inkomstens förvärvande är bland annat

1) löner och andra förmåner som har betalats till personer som arbetat för den skattskyldiges inkomstförvärv,

2) vad en sammanslutning, en samfällad förmån eller ett dödsbo har betalt i lön som kan anses skäligen till en delägare som arbetat för dess inkomstförvärv,

F 7 Kommunalskattelag (2011:119)

3) underhåll som enligt 5 § lagen om socialhjälp eller enligt 5 § landskapslagen om socialhjälp i landskapet Åland har betalats till löntagare som arbetat för den skattskyldiges inkomstförvärv samt pensioner till dem och deras anhöriga,

4) kostnader för anskaffning av facklitteratur, forskningsmaterial och vetenskaplig litteratur samt andra kostnader för vetenskapligt arbete och utövning av konst, om kostnaderna inte har betalats med stipendier eller understöd som avses i 82 § 1 mom. 1 punkten inkomstskattelagen,

5) (2023/11) skäliga kostnader som direkt har för- anletts av skötseln av statliga förtroendeuppdrag samt avgifter som har tagits ut på mötesarvoden för kom- munal förtroendeuppdrag eller för förtroendeupp- drag i välfärdsområden eller i välfärdssammanslut- ningar,

6) medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisatio- ner och avgifter till arbetslöshetskassor,

7) obligatoriska pensionsförsäkringspremier till lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, olycksfallfö- säkringspremier samt premier för grupplivförsäkring- ar, till den del de hänför sig till kapitalinkomster av skogsbruk eller renskötsel.

En förutsättning för att en lön som har betalats till en familjemedlem som arbetat för den skattskyldiges inkomstförvärv ska få dras av är att ersättningen för arbetet inte är högre än det belopp som skulle ha beta- lats till en anställd främmande person. Löner till den skattskyldiges make eller maka eller hans eller hennes barn som under skatteåret har fyllt högst 14 år är inte avdragbara i något avseende.

Den skattskyldige har rätt att dra av fastighetsskatt till den del den hänför sig till inkomstförvärvet.

Avdragbara utgifter vid fastställande av netto- inkomsten är inte utgifterna för förvärv av skattefri inkomst och inte heller den skattskyldiges levnads- kostnader, vilka omfattar bland annat bostadshyra och utgifter för skötseln av barn och hemmet. Utgifter för förvärvande av en dividendinkomst är dock avdrag- bara oberoende av att dividendinkomsten med stöd av 33 a-33 d §§ inkomstskattelagen är skattefri inkomst.

Ersättningar som till sitt belopp motsvarar dividend och som den skattskyldige enligt ett avtal om återköp eller lån av aktier eller ett annat sådant avtal eller ett avtalskomplex bestående av två eller flera med var- andra sammanhängande avtal har betalt i stället för dividenden och genom vilka rätten till dividenden för viss tid eller tills vidare har övergått på den skattsky- ldi- ge (*dividendersättning*), är inte avdragbara utgifter till den del dividenden i stället för vilken den skatt- skyldige har betalt dividendersättning utgör skattefri inkomst för den skattskyldige. Dividendersättning anses ha blivit betald även om ingen separat överens- kommelse om betalning av sådan har ingåtts.

Den skattskyldige har rätt att dra av resekostnader och skäliga logikostnader för resor till en sådan sek- undär arbetsplats som avses i 71 § inkomstskattela- gen som utgifter för inkomstens förvärvande till den del arbetsgivaren inte har ersatt dem. Om resan före- tas på något annat sätt än med ett allmänt kommuni-

kationsmedel, räknas avdraget enligt 10 § 1 mom. Be- gränsningar av möjligheten till avdrag för kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen tillämpas på dessa resor endast till den del det är fråga om resor mellan en på grund av den sekundära arbetsplatsens läge nödvändig separat inkvarteringsplats och den sek- undära arbetsplatsen.

Den medicavgift för personer som avses i land- skapslagen (2019:103) om medicavgift är inte en av- dragbar utgift. (2019/107)

10 §. Resekostnadsavdrag från förvärvsinkomsten

Som utgift för inkomstens förvärvande anses även kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen med allmänt fortskaffningsmedel samt kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen med annat slag av fortskaffningsmedel. Kostnaderna får avdras till ett belopp av högst 6 000 euro och endast till den del de under skatteåret överstiger 750 euro (*självrisk- andel*). Om mer än hälften av de avdragsberättigade kostnaderna utgörs av kostnader för resor med allmänt fortskaffningsmedel, får dock även den del av kostna- derna som understiger 750 euro avdras. Kostnaderna för resor med ett annat slag av fortskaffningsmedel än ett allmänt fortskaffningsmedel beräknas enligt de grunder som anges i 93 § 2 mom. inkomstskattelagen och i Skatteförvaltningens beslut med stöd av nämnda paragraf. (2023/137)

Såsom i 1 mom. avsedda kostnader ska även an- ses kostnader som en skattskyldig åsamkas genom att han eller hon på grund av kommunikationsförhållan- dena varit tvungen att hyra bostad på en annan ort i landskapet där arbetsplatsen är belägen. Med sådana kommunikationsförhållanden mellan arbetsplatsen och bostaden i hemkommunen avses anlitande av en frigående färja eller en restid som under normala för- hållanden är längre än tre timmar tur och retur.

Om inte de verkliga kostnaderna är lägre får hy- reskostnaderna avdras till ett belopp om högst 6 euro och 90 cent per kvadratmeter per månad och till den del den förhyrda bostadens storlek inte överstiger 30 kvadratmeter.

Om den skattskyldige under skatteåret har fått ar- betslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsunderstöd el- ler dagpenning för tryggnad av försörjningen enligt landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landska- pet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller lagen om utkomstskydd för arbetslösa (FFS 1290/2002), eller moderskapspenning, särskild moder- skapspenning, faderskapspenning, graviditetspenning, särskild graviditetspenning, föräldrapenning eller partiell föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004), minskas hans eller hennes självriskandel med 80 euro för varje full ersättningsmånad. Självrisk- andelen är dock minst 160 euro. Till en full ersättnings- månad anses höra ett belopp som motsvarar 21,5 er- sättningsdagar. Om den skattskyldige har erhållit jäm- kad arbetslöshetsförmån eller partiell föräldrapenning, ändras ersättningsdagarna till hela ersättningsdagar när man beräknar fulla ersättningsmånader. (2023/137)

En tidigare lydelse (2023/10) av 10 § 1 mom. var: Som utgift för inkomstens förvärvande anses även kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen med allmänt fortskaffningsmedel samt kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen med annat slag av fortskaffningsmedel. Kostnaderna får avdras till ett belopp av högst 6 000 euro och endast till den del de under skatteåret överstiger 600 euro (självriskandel). Om mer än hälften av de avdragsberättigade kostnaderna utgörs av kostnader för resor med allmänt fortskaffningsmedel, får dock även den del av kostnaderna som understiger 600 euro avdras. Kostnaderna för resor med ett annat slag av fortskaffningsmedel än ett allmänt fortskaffningsmedel beräknas enligt de grunder som anges i 93 § 2 mom. inkomstskattelagen och i Skatteförvaltningens beslut med stöd av nämnda paragraf.

En tidigare lydelse (2015/23) av 10 § 1 mom. var: Som utgift för inkomstens förvärvande anses även kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen med allmänt fortskaffningsmedel samt kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen med annat slag av fortskaffningsmedel. Kostnaderna får avdras till ett belopp av högst 6 000 euro och endast till den del de under skatteåret överstiger 600 euro (självriskandel). Om mer än hälften av de avdragsberättigade kostnaderna utgörs av kostnader för resor med allmänt fortskaffningsmedel, får dock även den del av kostnaderna som understiger 600 euro avdras. Kostnaderna för resor med ett annat slag av fortskaffningsmedel än ett allmänt fortskaffningsmedel beräknas enligt de grunder som Skatteförvaltningen bestämmer med stöd av 93 § 2 mom. inkomstskattelagen.

En tidigare lydelse (2015/23) av 10 § 4 mom. var: Om den skattskyldige under skatteåret har fått arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsunderstöd eller dagpenning för tryggnad av försörjningen enligt landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa, minskas hans eller hennes självriskandel med 70 euro för varje full ersättningsmånad. Självriskandelen är dock minst 140 euro. Till en full ersättningsmånad anses höra ett belopp som motsvarar 21,5 ersättningsdagar.

11 §. Avdrag för bostad på arbetsorten

Om den skattskyldige på grund av sin egentliga arbetsplats läge har hyrt en bostad för eget bruk (*bostad på arbetsorten*) och även har en annan bostad där han eller hon bor med sin make eller maka eller minderåriga barn (*stadigvarande bostad*), avdras som den skattskyldiges utgifter för inkomstens förvärvande 250 euro för varje sådan hel kalendermånad då den skattskyldige haft två bostäder (*avdrag för bostad på arbetsorten*). Avdraget beviljas dock högst till ett belopp som motsvarar den hyra som den skattskyldige betalat för bostaden på arbetsorten. För att avdraget ska beviljas förutsätts det att den stadigvarande bostaden är belägen över 100 kilometer från bostaden på arbetsorten och den egentliga arbetsplats på grund av vars läge bostaden på arbetsorten har skaffats.

Den skattskyldige beviljas avdrag för en bostad på arbetsorten under de förutsättningar som anges i 1 mom. även när den skattskyldige utöver bostaden på arbetsorten har en stadigvarande bostad på grund av en annan egentlig arbetsplats läge, även om den skattskyldige bor ensam i den stadigvarande bostaden.

Om den skattskyldige på grund av den egentliga arbetsplatsens läge har beviljats bostadsförmån av arbetsgivaren, beviljas den skattskyldige avdrag för bostad på arbetsorten under de förutsättningar som fastställs i 1 och 2 mom. I detta fall beviljas avdraget

högst till ett belopp som motsvarar bostadens naturaförmånsvärde.

Avdrag beviljas inte om den skattskyldige har fått en skattefri ersättning eller förmån med anledning av boende på annan en ort eller till den del som den skattskyldige med stöd av någon annan bestämmelse har dragit av kostnader i anknypning till användningen av bostaden i sin beskattning för skatteåret. Ett hushållsavdrag utgör dock inget hinder för beviljande av avdrag för bostad på arbetsorten.

Om båda makarna uppfyller villkoren för avdraget och båda har yrkat på avdrag beviljas avdraget den make eller den maka vars nettoförvärvsinkomst är större.

12 §. Motorsågs- och skogsarbetaravdrag från förvärvsinkomsten

Har en skattskyldig använt en motorsåg eller röjsåg vid fällning av träd, upparbetning av virke, skogsröjning eller annat med skogsröjning jämförbart arbete, anses som en utgift för förvärvande eller bibehållande av löneinkomst av sådant arbete kostnaderna för användningen av sågen till ett belopp om 30 procent eller, om den skattskyldige yrkar på detta, 40 procent av den nämnda löneinkomsten. Har ett arbetslag om två personer använt samma såg, anses dessa kostnader utgöra 20 procent av varderas löneinkomst av arbetet och, om arbetslaget består av tre personer, 15 procent av vars och ens löneinkomst av arbetet. På basis av vad den skattskyldige visar beaktas som utgifter för löneinkomstens förvärvande eller bibehållande de verkliga kostnaderna för användningen av en motorsåg, om de är större än vad som nämns ovan.

Har en skattskyldig använt en häst och körredskap eller en traktor vid skogskörslor eller andra körslor, anses som en utgift för förvärvande eller bibehållande av löneinkomsten kostnaderna för användningen av hästen och körredskapen eller traktorn till ett belopp om 60 procent av löneinkomsten av skogskörslorna och 50 procent av löneinkomsten av andra körslor. På basis av vad den skattskyldige visar beaktas som utgifter för inkomstens förvärvande eller bibehållande de verkliga kostnaderna för användningen av hästen och körredskapen eller traktorn, om de är större än vad som nämns ovan.

Utgör den löneinkomst som avses i 1 mom. minst en tredjedel av den skattskyldiges inkomster, anses ytterligare 5 procent av löneinkomsten, dock högst 240 euro, utgöra utgifter för förvärvande eller bibehållande av denna löneinkomst (*skogsarbetsavdrag*).

13 §. Avdrag för inkomstens förvärvande

Den skattskyldige får från sin löneinkomst dra av

- 1) (2017/20) såsom avdrag för inkomstens förvärvande 750 euro, dock högst löneinkomstens belopp,
- 2) medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer och avgifter till arbetslöshetskassor,
- 3) kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, till den del de enligt 10 § är avdragbara och
- 4) andra än i 2 och 3 punkten nämnda utgifter för förvärvande eller bibehållande av löneinkomst dock endast till den del deras sammanlagda belopp överstiger avdraget för inkomstens förvärvande.

F 7 Kommunalskattelag (2011:119)

Den skattskyldige får med undantag av avdraget för inkomstens förvärvande inte dra av utgifter för förvärvande eller bibehållande av sjöarbetsinkomster.

3 kap. Avdrag från nettoförvärvsinkomsten

14 §. *Obligatoriska försäkringspremier*

Den skattskyldige har rätt att från sin nettoförvärvsinkomst dra av arbetstagarens lagstadgade pensionspremie, arbetslöshetsförsäkringspremie och sjukförsäkringens dagpenningspremie samt de premier som han eller hon betalat för sin egen och sin makes eller makas obligatoriska pensionsförsäkring.

En förutsättning för att den skattskyldiges egna eller makens eller makans pensionsförsäkringspremier är avdragsgilla är ytterligare att premier för samma försäkring inte har dragits av från inkomsten av näringsverksamhet eller av lantbruk.

Premierna för en obligatorisk pensionsförsäkring dras av från förvärvsinkomsten från den make eller den maka som har yrkat på avdrag. Yrkandet ska framställas innan beskattningen för avdragsåret har slutförts. Om avdraget inte kan göras så som makarna har yrkat, görs avdraget i första hand från den makes eller den makas inkomst vars nettoförvärvsinkomst i statsbeskattningen är större.

Vad som ovan i denna paragraf bestäms om obligatoriska pensionsförsäkringar tillämpas på motsvarande sätt på sådana pensionsförsäkringar enligt lagen om pension för företagare (FFS 468/1969) och lagen om pension för lantbruksföretagare (FFS 467/1969) vars tecknande inte är obligatoriskt på grund av att arbetsinkomsten är liten eller på grund av odlingsarealens storlek. Detsamma gäller motsvarande utländska pensionsförsäkringar.

Dessutom har en i 1 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare (FFS 1280/2006) avsedd stipendiat rätt att från sin nettoförvärvsinkomst dra av avgiften för den obligatoriska grupplivförsäkringen enligt nämnda lag samt olycksfallsförsäkringspremien enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (FFS 1026/1981).

En idrottsutövare som avses i 15 § lagen om olycksfalls- och pensionskydd för idrottsutövare (FFS 276/2009) har rätt att från sin nettoförvärvsinkomst dra av de premier som han eller hon betalt för den försäkring som avses i nämnda paragraf. (2012/86)

15 §. *Premier för kollektivt tilläggs pensionskydd*

Den skattskyldige har rätt att från sin nettoförvärvsinkomst dra av premier som han eller hon betalat för i en pensionsstiftelse, i en pensionskassa eller i ett försäkringsbolag kollektivt ordnat tilläggs pensionskydd upp till ett belopp av 5 procent av den lön som den arbetsgivare som ordnat pensionskyddet under skatteåret betalat till den skattskyldige, dock högst 5 000 euro i året. Premierna är inte avdragsgilla till den del deras belopp överstiger det belopp som arbetsgivaren betalat för tilläggs pensionskyddet. En ytterligare förutsättning för att premierna ska vara avdragsgilla är att pension i form av ålderspension börjar betalas tidigast då den försäkrade har uppnått den ålder som

anges i inkomstskattelagens 54d § 2 mom. 2 punkten underpunkt b. (2017/20)

Med kollektivt tilläggs pensionskydd avses frivilligt tilläggs pensionskydd som arbetsgivaren ordnar för en av arbetstagare bestående personkrets som bestäms gruppvis enligt arbetsområde eller enligt andra motsvarande grunder så att pensionskyddet inte i verkligheten gäller namngivna eller annars individuellt bestämda personer. Ett arrangemang som är avsett att gälla endast en i arbetsgivarens tjänst varande person åt gången utgör inte kollektivt tilläggs pensionskydd.

Premier för frivillig pensionsförsäkring som tecknats i en annan försäkringsanstalt än en sådan som har sitt hemvist eller fast driftställe i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet är inte avdragsgilla. Premier för en sådan försäkring som betalts av en person som från utlandet flyttat till Finland, med undantag för en person som under de närmaste fem åren före flyttningen har varit allmänt skattskyldig i Finland, är dock avdragsgilla i denna persons beskattning för flyttningsåret och för de tre följande åren, om premierna grundar sig på en försäkring som har tecknats minst ett år innan personen flyttade till Finland.

16 §. (2016/9) *Avdrag för sjöarbetsinkomst*

Vid kommunalbeskattningen beviljas, under de förutsättningar om vilka föreskrivs nedan, de som får sjöarbetsinkomst enligt 8 § avdrag för sjöarbetsinkomst från nettoförvärvsinkomsten.

Det avdrag för sjöarbetsinkomst som vid kommunalbeskattningen beviljas är 20 procent av det sammanlagda beloppet av sjöarbetsinkomsten, dock högst 7 000 euro. När det sammanlagda beloppet av den skattskyldiges sjöarbetsinkomst överstiger 50 000 euro, minskar avdraget för sjöarbetsinkomst med 5 procent av det belopp med vilket det sammanlagda beloppet av sjöarbetsinkomsten överstiger 50 000 euro.

Trots 2 mom. höjs avdraget för sjöarbetsinkomst vid kommunalbeskattningen med 170 euro för varje hel kalendermånad under vilken fartyget inte anlöper finsk hamn eller annars rör sig inom finskt territorium, om den skattskyldige då arbetar på fartyget. Vid utgången av en tidsperiod som berättigar till förhöjning beviljas dock denna även för en del av en kalendermånad.

17 §. *Avdrag för nedsatt skattebetalningsförmåga*

Har en skattskyldigs skattebetalningsförmåga med beaktande av de inkomster och den förmögenhet som står till hans eller hennes och den skattskyldiges familjs förfogande, av någon särskild orsak såsom försörjningsplikt, arbetslöshet eller sjukdom, nedgått väsentligt, avdras från nettoförvärvsinkomsten ett skäligt belopp, dock inte mera än 1 400 euro. Avdraget beviljas i hela hundra euro.

18 §. *Sjukdomskostnadsavdrag*

Den skattskyldige har rätt att vid kommunalbeskattningen till fullt belopp göra avdrag från nettoförvärvsinkomsten fullt för egna och familjemedlemmars

sjukdomskostnader som överstiger 100 euro. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 15 000 euro efter att de naturliga avdragen har gjorts, får avdrag dock göras för ett belopp som utgör 50 procent av de sjukdomskostnader som överstiger 100 euro. För makar gäller att avdrag från förvärvsinkomsten får göras för sjukdomskostnader som sammanlagt överstiger 200 euro samt att avdraget får göras till fullt belopp om makarnas sammanlagda nettoförvärvsinkomst inte är högre än 22 500 euro. (2012/86)

För sjukdomskostnader som föranletts av en sjukhusvistelse utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte intagningen skett på grund av en inhemsk läkares remiss, har den skattskyldige rätt att vid kommunalbeskattningen göra avdrag från nettoförvärvsinkomsten med högst 300 euro, makar dock sammanlagt med högst 600 euro. Om den skattskyldige under skatteåret försörjt barn som före skatteårets ingång inte har fyllt 17 år ska i detta moment avsett belopp höjas med 70 euro för varje sådant barn.

Avdrag får inte göras för resekostnader till läkare, sjukhus eller till en med sjukhus jämförbar inrättning utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet för behandling av sjukdom om resan företagits utan remiss eller ordination från en inhemsk läkare.

Avdrag får inte göras för kostnader som ersätts på grund av försäkring eller av annan orsak.

18a §. (2016/19) *Donationsavdrag för fysiska personer*

Fysiska personer och dödsbon får från sin nettoförvärvsinkomst dra av en penningdonation på minst 850 euro och högst 500 000 euro som gjorts för att främja vetenskap eller konst till ett universitet eller en högskola inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som får offentlig finansiering eller till en universitetsfond i anknytning till dessa.

19 §. *Pensionsinkomstavdrag*

Vid kommunalbeskattningen ska från en skattskyldig pensionstagares nettoförvärvsinkomst göras ett pensionsinkomstavdrag.

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att beloppet av full folkpension multipliceras med 1,346, varefter produkten minskas med 1 480 euro och resten avrundas uppåt till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Är den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 51 procent av det överskjutande beloppet. (2019/114)

Då fullt pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen räknas ut anses som full folkpension det belopp som under skatteåret har betalats till en ensamstående såsom full folkpension.

En tidigare lydelse (2017/20) av 19 § 2 mom. var: Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att beloppet av full folkpension multipliceras med 1,393, varefter produkten minskas med 1 480 euro och resten avrundas uppåt till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Är den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 51 procent av det överskjutande beloppet.

20 §. *Invalidavdrag*

Vid kommunalbeskattningen dras 440 euro av från en skattskyldig fysisk persons nettoförvärvsinkomst, om han eller hon genom sjukdom, lyte eller kroppsskada åsamkats bestående men på grund av vilket hans eller hennes invaliditetsgrad enligt lämnade uppgifter är 100 procent. Om procenttalet är lägre, dock minst 30 procent, beviljas i avdrag en mot procenttalet svarande del av 440 euro. Avdraget beviljas dock högst till beloppet av en annan nettoförvärvsinkomst än en pensionsinkomst.

Har den skattskyldige under skatteåret fått en invalidpension som baserar sig på ett lagstadgat minimipensionsnskydd, anses hans eller hennes invaliditetsgrad utan särskild utredning vara 100 procent om full pension har beviljats och 50 procent om delpension har beviljats, såvida inte den skattskyldiges invaliditetsgrad på basis av lämnade uppgifter anses vara högre. Den skattskyldige bibehåller sin rätt till invalidavdrag enligt invalidpensionen även efter att invalidpensionen har ombildats till ålderspension.

Invalidavdragets storlek bestäms på basis av en annan förvärvsinkomst vid statsbeskattningen än pensionsinkomsten, efter att avdrag för inkomstens förvärvande har gjorts.

Utan hinder av 1 och 2 mom. får en skattskyldig som 1982 har haft en skattepliktig inkomst, vid kommunalbeskattningen göra ett invalidavdrag till samma belopp som han eller hon hade rätt till vid kommunalbeskattningen för 1982, om den skattskyldige inte med stöd av gällande stadganden har rätt till ett större invalidavdrag.

21 §. *Studiepenings- och studieavdrag*

Om en skattskyldig har fått i lagen om studiestöd eller i landskapslagen om studiestöd avsedd studiepenning, ska från hans eller hennes nettoförvärvsinkomst göras ett studiepenningsavdrag vid kommunalbeskattningen. Avdragets fulla belopp är 2 600 euro, dock högst beloppet av studiepenningen. Avdraget minskas med 50 procent av det belopp som beloppet av den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger studiepenningsavdragets fulla belopp med. (2012/16)

Den skattskyldige har rätt att vid kommunalbeskattningen från nettoförvärvsinkomsten avdra, förutom det avdrag som avses i 1 mom., 340 euro för varje termin under vilken han eller hon erhållit undervisning på grundskolenivå eller bedrivit studier som huvudsyssla vid en högskola eller annan läroanstalt i landet eller utomlands (*studieavdrag*).

22 §. *Förvärvsinkomstavdrag*

Vid kommunalbeskattningen görs från den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst ett förvärvsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen. Avdraget räknas på den skattskyldiges skattepliktiga löneinkomster, förvärvsinkomster av annat arbete, uppdrag eller tjänst som utförts för en annans räkning, bruksavgifter som anses utgöra förvärvsinkomst, dividender som ska beskattas som förvärvsinkomst, förvärvsinkomstandelar av företagsinkomst som ska fördelas samt förvärvsinkomstandelar av näringsverksamhet eller jordbruk för delägare i en sammanslutning.

F 7 Kommunalskattelag (2011:119)

Avdraget utgör 51 procent av det belopp varmed de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro upp till ett inkomstbelopp av 7 230 euro och 28 procent av det belopp som överstiger detta. Avdraget är dock högst 3 570 euro. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 14 000 euro minskar avdraget med 4,5 procent av det belopp som nettoförvärvsinkomsten överstiger 14 000 euro med.

23 §. (2023/137) Grundavdrag

Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärvsinkomst som efter de ovan nämnda avdragen inte överstiger 3 600 euro, ska detta inkomstbelopp dras av från nettoförvärvsinkomsten. Om nettoförvärvsinkomstens belopp efter de nämnda avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med 8,4 procent av den överskjutande inkomsten.

En tidigare lydelse (2023/11) av 23 § var: Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärvsinkomst som efter de ovan nämnda avdragen inte överstiger 3 500 euro, ska detta inkomstbelopp dras av från nettoförvärvsinkomsten. Om nettoförvärvsinkomstens belopp efter de nämnda avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med 8,4 procent av den överskjutande inkomsten.

En tidigare lydelse (2020/130) av 23 § var: Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärvsinkomst som efter de ovan nämnda avdragen inte överstiger 3 500 euro, ska detta inkomstbelopp dras av från nettoförvärvsinkomsten. Om nettoförvärvsinkomstens belopp efter de nämnda avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med 18 procent av den överskjutande inkomsten.

En tidigare lydelse (2018/10) av 23 § var: Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärvsinkomst som efter de ovan nämnda avdragen inte överstiger 3 100 euro, ska detta inkomstbelopp dras av från nettoförvärvsinkomsten. Om nettoförvärvsinkomstens belopp efter de nämnda avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med 18 procent av den överskjutande inkomsten.

24 §. (2023/11) Avdrag som beviljas dödsbon för efterlevande make eller maka

Dödsboet beviljas pensionsförsäkringspremieavdrag och invalidavdrag vid kommunalbeskattningen för den efterlevande maken eller maken, om den efterlevande maken eller maken är delägare i dödsboet och han eller hon inte har yrkat på att de i första hand ska dras av från hans eller hennes egna inkomster.

4 kap. Avdrag från kommunalskatten**25 §. Arbetsinkomstavrdraget från kommunalskatten**

Från kommunalskatten görs ett arbetsinkomstavrdrag enligt de grunder som anges i 125 § inkomstskattelagen till den del avdraget överstiger beloppet av inkomstskatten på förvärvsinkomster till staten. Avdraget görs från kommunalskatten, sjukförsäkringens sjukvårdspremie och kyrkoskatten enligt förhållandet mellan dessa skatter.

25a §. Upphävd (2020/130)

Lydelsen (2018/10) av 25a § 1 mom. var: Arbets- och pensionsinkomstavrdrag. Från den inkomstskatt på förvärvsinkomster som ska betalas till kommunen görs ett arbets- och pensionsinkomstavrdrag. Avdraget räknas på den skattskyldiges skattepliktiga löneinkomst, pensionsinkomst som ska beskattas som förvärvsinkomst, förvärvsinkomst av annat arbete, uppdrag eller

tjänst som utförts för en annans räkning, bruksavgifter som anses utgöra förvärvsinkomst, dividender som ska beskattas som förvärvsinkomst, förvärvsinkomstandel av företagsinkomst som ska fördelas samt förvärvsinkomstandel av näringsverksamhet eller jordbruk för delägare i en sammanslutning.

En tidigare lydelse (2019/49) av 25a § 2 mom. var: Avdraget utgör 10 procent av de inkomster som avses i 1 mom. Avdraget är dock högst 100 euro och det beviljas enbart skattskyldiga vars skattepliktiga förvärvsinkomst understiger 55 000 euro. Avdraget görs efter arbetsinkomstavrdraget enligt 25 § men före andra avdrag från kommunalskatten.

En tidigare lydelse (2018/10) av 25a § 2 mom. var: Avdraget utgör 10 procent av de inkomster som avses i 1 mom. Avdraget är dock högst 100 euro och det beviljas enbart skattskyldiga vars skattepliktiga förvärvsinkomst understiger 35 000 euro. Avdraget görs efter arbetsinkomstavrdraget enligt 25 § men före andra avdrag från kommunalskatten.

26 §. Hushållsavdraget från kommunalskatten

En skattskyldig får göra hushållsavdrag från kommunalskatten enligt de grunder som anges i 127a och 127b §§ inkomstskattelagen till den del avdraget överstiger beloppet av inkomstskatten till staten. Avdraget görs från kommunalskatten, sjukförsäkringens sjukvårdspremie och kyrkoskatten enligt förhållandet mellan dessa skatter.

Makar beviljas hushållsavdrag på det sätt som de har yrkat på innan beskattningen för det skatteår som avdraget gäller har slutförts. Om avdraget inte kan göras så som makarna yrkat på, beviljas det i första hand den make eller den maka vars inkomstskatt till staten för förvärvs- och kapitalinkomster efter avdragen från skatten är större. Till den del hushållsavdraget eller en del av det inte kan göras från inkomstskatten för den make eller maka som yrkat på avdrag, avdras det icke avdragna beloppet från den andra makens eller makans skatter på samma sätt som det skulle ha dragits av om den andra maken eller maken själv hade yrkat avdrag.

26a §. (2023/11) Hushållsavdraget från kommunalskatten skatteåren 2022–2027

Vid kommunalbeskattningen för skatteåren 2022–2027 får en skattskyldig göra hushållsavdrag från kommunalskatten enligt de grunder som anges i 127f § inkomstskattelagen till den del avdraget överstiger beloppet av inkomstskatten till staten. I övrigt tillämpas på hushållsavdrag enligt denna paragraf vad som föreskrivs i 26 §.

26b §. (2023/11) Hushållsavdraget på basis av elenergiräkningar 2023

Vid kommunalbeskattningen för skatteåret 2023 får en skattskyldig göra hushållsavdrag från kommunalskatten enligt de grunder som anges i 127g § inkomstskattelagen till den del avdraget överstiger beloppet av inkomstskatten till staten. Avdraget görs på det sätt som anges i 26 §.

27 §. Studielånsavrdraget från kommunalskatten

En skattskyldig får göra studielånsavrdrag från kommunalskatten enligt de grunder som anges i 127d § inkomstskattelagen till den del avdraget överstiger beloppet av inkomstskatten till staten. Studielånsavrdraget görs i första hand från inkomstskatten till staten.

Avdraget görs från skatten på förvärsinkomsten och skatten på kapitalinkomsten enligt förhållandet mellan dessa skattebelopp. Till den del avdraget överstiger beloppet av inkomstskatt till staten, görs avdraget från kommunalskatten, sjukförsäkringens sjukvårdspremie och kyrkoskatten enligt förhållandet mellan dessa skatter.

Om beloppet av studielånsavdraget överstiger beloppet av de skatter som påförts den skattskyldige under skatteåret, uppstår för den skattskyldige på grundval av skillnaden ett *skatteunderskott vid studielånsavdrag*, vilket på det sätt som föreskrivs i 1 mom. avdras från de skatter som påförts den skattskyldige de följande åren, under högst 10 skatteår allteftersom skatt påförs.

Skatteunderskotten vid studielånsavdrag avdras före det studielånsavdrag som beviljas på basis av amorteringarna under skatteåret och i den ordning de har uppkommit. Skatteunderskottet vid studielånsavdrag avdras under högst 15 år efter det år då examen avlades.

28 §. Underskottsgottgörelse vid kommunalbeskattningen

En skattskyldig har rätt att göra underskottsgottgörelse på de villkor som anges i 60 § inkomstskattelagen och en särskild underskottsgottgörelse på de villkor som anges i 131a § inkomstskattelagen vid kommunalbeskattningen. Beloppet av underskottsgottgörelsen beräknas enligt de grunder som anges i 131 och 131a §§ inkomstskattelagen. Avdrag av underskottsgottgörelse från kommunalskatten görs enligt de grunder som anges i 133 och 134 §§ inkomstskattelagen.

5 kap. Samfundsskatten

29 §. (2023/54) Kommunalskattesatsen för samfund och samfällda förmåner

Samfund ska på den beskattningsbara inkomsten betala 4,68 procent i kommunalskatt. Samfällda förmåner ska på den beskattningsbara inkomsten betala 6,201 procent i kommunalskatt.

En tidigare lydelse (2021/73) av 29 § var: Samfund ska på den beskattningsbara inkomsten betala 6,66 procent i kommunalskatt. Samfällda förmåner ska på den beskattningsbara inkomsten betala 8,8245 procent i kommunalskatt.

En tidigare lydelse (2019/49) av 29 § var: Samfund ska på den beskattningsbara inkomsten betala 6,26 procent i kommunalskatt. Samfällda förmåner ska på den beskattningsbara inkomsten betala 8,2945 procent i kommunalskatt.

En tidigare lydelse (2018/27) av 29 § var: Samfund ska på den beskattningsbara inkomsten betala 6,27 procent i kommunalskatt. Samfällda förmåner ska på den beskattningsbara inkomsten betala 8,30775 procent i kommunalskatt.

En temporär 29a § (2013/35) gällde för skatteåret 2013.

En temporär 29b § (2014/21) gällde för skatteåret 2014.

En temporär 29c § (2015/34) gällde för skatteåret 2015.

En temporär 29d § (2016/19) gällde för skatteåret 2016.

29e §. (2018/27) Kommunalskattesatsen för samfällda förmåner för skatteåret 2017

Med avvikelse från 29 § ska samfällda förmåner betala 8,0401 procent i kommunalskatt på den be-

skattningsbara inkomsten vid beskattningen för skatteåret 2017.

29f §. (2023/54) Kommunalskattesatsen för skatteåren 2020–2029

Med avvikelse från 29 § ska

1) samfund betala 8,426 procent och samfällda förmåner 11,16445 procent i kommunalskatt på den beskattningsbara inkomsten vid beskattningen för skatteåret 2020,

2) samfund betala 8,868 procent och samfällda förmåner 11,7501 procent i kommunalskatt på den beskattningsbara inkomsten vid beskattningen för skatteåret 2021,

3) samfund betala 6,752 procent och samfällda förmåner 8,9464 procent i kommunalskatt på den beskattningsbara inkomsten vid beskattningen för skatteåret 2022,

4) samfund betala 4,782 procent och samfällda förmåner 6,33615 procent i kommunalskatt på den beskattningsbara inkomsten vid beskattningen för skatteåret 2023,

5) samfund betala 4,738 procent och samfällda förmåner 6,27785 procent i kommunalskatt på den beskattningsbara inkomsten vid beskattningen för skatteåret 2024,

6) samfund betala 4,738 procent och samfällda förmåner 6,27785 procent i kommunalskatt på den beskattningsbara inkomsten vid beskattningen för skatteåret 2025,

7) samfund betala 4,584 procent och samfällda förmåner 6,0738 procent i kommunalskatt på den beskattningsbara inkomsten vid beskattningen för skatteåret 2026,

8) samfund betala 4,612 procent och samfällda förmåner 6,1109 procent i kommunalskatt på den beskattningsbara inkomsten vid beskattningen för skatteåret 2027,

9) samfund betala 4,646 procent och samfällda förmåner 6,15595 procent i kommunalskatt på den beskattningsbara inkomsten vid beskattningen för skatteåret 2028,

10) samfund betala 4,654 procent och samfällda förmåner 6,16655 procent i kommunalskatt på den beskattningsbara inkomsten vid beskattningen för skatteåret 2029.

30 §. Redovisningen av kommunalskatteintäkterna från samfund och samfällda förmåner

Kommunalskatt som avses i 29 § denna lag och som betalas av samfund och samfällda förmåner redovisas till kommunerna enligt lagen om skatteredovisning (FFS 532/1998), med de undantag som följer av denna lag och särskilda bestämmelser.

31 §. Fördelningen mellan de enskilda kommunerna

En kommuns andel av kommunalskatteintäkterna av samfund och samfällda förmåner fastställs skatteårsvis som en relativ andel av det sammanlagda beloppet av kommunernas andelar. Andelarnas storlek bestäms i förhållande till summan av den skatt som i enlighet med 2–4 mom. räknats respektive kommun till godo.

F 7 Kommunalskattelag (2011:119)

Som grund för beräkning av en kommuns andel används uppgifterna i de tre senast slutförda beskattningarna samt uppgifterna i den officiella företags- och arbetsställestatistiken för dessa år. För vardera av de tre åren ska den kommunalskatt som ett samfund debiterats tillgodoräknas de enskilda kommunerna enligt 3 och 4 mom.

Om ett samfund under året har haft driftställen endast i en kommun räknas samfundets skatt den kommunen till godo. Om samfundet har haft driftställen i flera kommuner räknas samfundets skatt dessa kommuner till godo i förhållande till antalet anställda vid samfundets driftställen per kommun. Skatterna för samfund som står i koncernförhållande enligt landskapslagen (1989:23) om koncernbidrag vid kommunalbeskattningen sammanräknas dock och räknas de berörda kommunerna till godo i förhållande till antalet anställda vid de till koncernen hörande samfundens driftställen per kommun.

Om ett samfund med driftställen i fler kommuner även har anställda ombord på fartyg ska dess skatt med avvikelse från bestämmelserna i 3 mom. räknas kommunerna till godo i förhållande till antalet anställda vid samfundets fasta driftställen per kommun. Samfundets anställda ombord på fartyg ska dock hänföras till den kommun som är samfundets hemort om samfundet i fråga har minst en anställd vid ett fast driftställe i den kommunen.

32 §. Fastställande av fördelningen

Landskapsregeringen fastställer för varje skatteår de enskilda kommunernas andelar före utgången av mars månad. Om de uppgifter som ligger till grund för beräkningen av fördelningen mellan kommunerna ändras fastställs andelarna igen inom september månad.

Innan andelarna för skatteåret har fastställts sker en preliminär redovisning till kommunerna genom tillämpning av det närmast föregående skatteårets fördelning, vilken sedan justeras i efterhand. Om andelarna ändras i september justeras också de skatter som redovisats för skatteåret i efterhand.

Andelarna fastställs med åtta decimalers noggrannhet. Innan beslut om fastställande fattas ska Ålands kommunförbund kf höras.

Ikraftträdandebestämmelse (2011:119):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012 och tillämpas första gången vid den kommunalbeskattning som ska verkställas för skatteåret 2012.

Genom denna lag upphävs kommunalskattelagen (1993:37) för landskapet Åland, nedan den äldre lagen.

Om det i någon annan landskapslag hänvisas till den äldre lagen eller till bestämmelser i inkomstskattelagen avser hänvisningen motsvarande bestämmelser i denna lag.

Ikraftträdandebestämmelse (2012/86):

Lagtinget bemyndigar landskapsregeringen att bestämma att denna lag helt eller delvis ska träda i kraft i den ordning som föreskrivs i 20 § 3 mom. självstyrelselagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

På kollektiva tilläggs pensionsarrangemang tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet om den skattskyldiga vid ikraftträdandet har omfattats av ett kollektivt tilläggs pensionsarrangemang som arbetsgivaren ordnat.

Landskapsregeringen betalar kompensation till varje kommun för den förlust av skatteintäkter som skatteåret 2013 orsakas av det i 18 § avsedda sjukdomskostnadsavdraget. Kompensationsbeloppet bestäms med uppgifterna om debiterad skatt som grund och fastställs samt betalas ut så snart som möjligt efter att beskattningen har slutförts.

Ikraftträdandebestämmelse (2017/20):

Denna lag träder i kraft den 1 april 2017 och tillämpas första gången vid den beskattning som gäller skatteåret 2017.

Lagens 15 § 1 mom. tillämpas om den skattskyldige den 1 januari 2013 eller därefter har börjat omfattas av ett tilläggs pensionsskydd som arbetsgivaren ordnar.

Ikraftträdandebestämmelse (2018/10):

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2018 och tillämpas första gången vid den beskattning som gäller skatteåret 2018.

Ikraftträdandebestämmelse (2018/27):

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

Lagens 29 § tillämpas första gången vid kommunalbeskattningen för skatteåret 2018.

Lagens 29 e § tillämpas vid kommunalbeskattningen för skatteåret 2017.

Ikraftträdandebestämmelse (2019/49):

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2019 och tillämpas första gången vid den beskattning som gäller skatteåret 2019.

Ikraftträdandebestämmelse (2019/114):

Lagtinget bemyndigar landskapsregeringen att bestämma att denna lag helt eller delvis ska träda i kraft i den ordning som föreskrivs i 20 § 3 mom. självstyrelselagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020 och tillämpas första gången vid den beskattning som gäller skatteåret 2020.

För att kompensera kommunerna för den förlust av skatteintäkter som orsakas av denna och andra skatteåtgärder som vidtas för skatteåret 2020 betalar landskapsregeringen 500 000 euro i kompensation till kommunerna finansåret 2020. Beloppet fördelas mellan kommunerna enligt antalet invånare i den enskilda kommunen den 31 december 2019.

Ikraftträdandebestämmelse (2020/77):

Denna lag träder i kraft den 1 september 2020. Lagen gäller till och med den 31 december 2027 och tillämpas vid beskattningen för skatteåren 2020–2027.

Vid den första redovisningen av skatt till kommunerna efter att lagen har trätt i kraft rättas de redovisningar som gäller skatteåret 2020 så att de motsvarar denna lag.

Ikraftträdandebestämmelse (2020/93):

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2020 och tillämpas vid beskattningen för skatteåret 2020.

Vid den första redovisningen av samfundsskatt till kommunerna efter att lagen har trätt i kraft rättas de redovisningar som gäller skatteåret 2020 så att de motsvarar denna lag.

Ikraftträdandebestämmelse (2020/130):

Lagtinget bemyndigar landskapsregeringen att bestämma att denna lag helt eller delvis ska träda i kraft i den ordning som föreskrivs i 20 § 3 mom. självstyrelselag (1991:71) för Åland.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021 och tillämpas första gången vid den beskattning som gäller skatteåret 2021.

För att kompensera kommunerna för den förlust av skatteintäkter som orsakas av att grundavdraget höjs skatteåret 2021 betalar landskapsregeringen 725 000 euro i kompensation till kommunerna finansåret 2021. Beloppet fördelas mellan kommunerna till hälften med invånarantalet vid ingången av 2021 som grund och till hälften med uppgifterna om grundavdragets belopp skatteåret 2019 som grund. När det gäller grundavdragets belopp används uppgifterna vid tidpunkten för slutförande av beskattningen.

Ikraftträdandebestämmelse (2021/73):

Denna lag träder i kraft den 1 september 2021.

Lagens 29f § 2–8 punkterna tillämpas vid beskattningen för skatteåren 2021–2027. Vid den första redovisningen av samfundsskatt till kommunerna efter att lagen har trätt i kraft rättas de redovisningar som gäller skatteåret 2021 så att de motsvarar denna lag.

Ikraftträdandebestämmelse (2022/38):

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022 och tillämpas vid beskattningen för skatteåret 2022. Vid den första redovisningen av samfundsskatt till kommunerna efter att lagen har trätt i kraft rättas de redovisningar som gäller skatteåret 2022 så att de motsvarar denna lag.

Ikraftträdandebestämmelse (2023/10):

Denna lag träder i kraft 1 januari 2023 och tillämpas från och med beskattningen för skatteåret 2022.

Ikraftträdandebestämmelse (2023/11):

Denna lag träder i kraft den 1 april 2023 och tillämpas första gången vid den kommunalbeskattning som verkställs för skatteåret 2023. Lagens 26a § tillämpas också vid den kommunalbeskattning som verkställs för skatteåret 2022 och gäller till och med den 31 december 2027. Lagens 26b § gäller till och med den 31 december 2023.

Ikraftträdandebestämmelse (2023/54):

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2023.

Bestämmelserna i 29 § tillämpas från och med skatteåret 2030 och bestämmelserna i 29f § 4–10 punkten tillämpas vid beskattningen för skatteåren 2023–2029. Vid den första redovisningen av samfundsskatt till kommunerna efter att lagen har

LL (1993:42) om kommunalskatt för näringsverksamhet

F 8

trätt i kraft rättas de redovisningar som gäller skatteåret 2023 så att de motsvarar denna lag.

Ikraftträdandebestämmelse (2023/137):

Lagtinget bemyndigar landskapsregeringen att bestämma att denna lag helt eller delvis ska träda i kraft i den ordning som föreskrivs i 20 § 3 mom. i självstyrelselagen (1991:71) för Åland.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024 och tillämpas första gången vid den beskattning som gäller skatteåret 2024.

F 8 Landskapslag (1993:42) om kommunalskatt för näringsverksamhet

1 §. Resultatet av näringsverksamhet beräknas i kommunalbeskattningen i enlighet med vad därom är föreskrivet i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (FFS 360/1968) med de undantag som följer av denna lag och särskilda bestämmelser.

Den i 1 mom. nämnda lagen skall tillämpas i landskapet sådan den lyder när denna lag träder i kraft. Sker därefter ändringar i nämnda lag, skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket. Ändringar av bestämmelser beträffande vilka i denna lag föreskrivits avvikelser skall dock inte tillämpas i landskapet.

2 §. Hänvisas i den i 1 § 1 mom. nämnda lagen till bestämmelser i rikslagstiftningen vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen skall hänvisningarna anses avse de bestämmelser i landskapslagstiftningen som sålunda är i fråga.

Medieavgift för samfund som ska betalas med stöd av landskapslagen (2019:103) om medieavgift ska vid tillämpningen av denna lag utgöra en avdragbar utgift enligt 7 § i den rikslag som avses i 1 mom. (2019/105)

F 9 Landskapslag (2020:76) om skattelättnader vid kommunalbeskattningen för skatteåren 2020–2025 (2023/53)

1 §. (2023/53) Skattskyldiga som bedriver näringsverksamhet eller jordbruk har rätt att i kommunalbeskattningen dra av anskaffningsutgifterna för maskiner, inventarier och andra därmed jämförbara lösa anläggningstillgångar som används i näringsverksamhet eller jordbruk och som tas i bruk under kalenderåren 2020–2025 på det sätt som föreskrivs i lagen om höjda avskrivningar på maskiner, inventarier och andra därmed jämförbara lösa anläggningstillgångar skatteåren 2020–2025 (FFS 1572/2019), nedan *lagen om höjda avskrivningar på maskiner, inventarier och andra lösa anläggningstillgångar*.

2 §. (2023/53) Lagen om höjda avskrivningar på maskiner, inventarier och andra lösa anläggningstillgångar ska tillämpas med de avvikelser som anges i denna lag. Ändringar i den nämnda lagen ska tillämpas på Åland från att de träder i kraft i riket.

F 10 LL (1993:41) om kommunalskatt för gårdsbruk

Hänvisningar i lagen om höjda avskrivningar på maskiner, inventarier och andra lösa anläggningstillgångar till bestämmelser i rikslagstiftningen ska inom landskapsbehörighet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

3 §. Denna lag träder i kraft den 1 september 2020.

Lagen tillämpas vid kommunalbeskattningen för skatteåren 2020–2025. (2023/53)

F 10 Landskapslag (1993:41) om kommunalskatt för gårdsbruk

1 §. Resultatet av jordbruk beräknas vid kommunalbeskattningen och nettoinkomsten av skogsbruk beräknas i kommunalbeskattningen för åren 1993–2005 i enlighet med vad därom är föreskrivet i inkomstskattelagen för gårdsbruk (FFS 543/1967) samt [skogsskatteförordningen (FFS 1208/1991)], med de undantag som följer av denna lag och särskilda bestämmelser.

De i 1 § 1 mom. nämnda författningarna skall tillämpas i landskapet sådana de lyder när denna lag träder i kraft. Sker därefter ändringar av nämnda författningar, skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket. Ändringar av bestämmelser beträffande vilka i denna lag föreskrivits avvikelser skall dock inte tillämpas i landskapet.

2 §. Hänvisas i de i 1 § 1 mom. nämnda författningarna till bestämmelser i rikslagstiftningen vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen skall hänvisningarna anses avse de bestämmelser i landskapslagstiftningen som sålunda är i fråga.

3 §. I fråga om skatteplikt för stöd av landskapets medel och om avdrag för fastighetsskatt som betalats till kommun i landskapet skall gälla vad i 1 § 1 mom. nämnda författningar är föreskrivet om stöd som på jämställbara grunder beviljas av statens medel och om avdrag för fastighetsskatt som betalats till kommun i riket.

4 §. (2019/106) Medieavgift för samfund som ska betalas med stöd av landskapslagen (2019:103) om medieavgift ska vid tillämpningen av denna lag utgöra en avdragbar utgift enligt 4 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk.

5 §. Upphävd (1998/114).

6 §. I 9 § 2 mom. 1 punkten inkomstskattelagen för gårdsbruk avsedd avskrivning gäller vid kommunalbeskattningen även för fritidsbyggnad som uteslutande används i uthyrningsverksamhet.

7 §. (1994/24) I 10 § 1 mom. inkomstskattelagen för gårdsbruk avsedd avskrivning får vid kommunalbeskattningen vara högst 20 procent av utgiftsresten om inte en högre avskrivningsprocentsats för viss nytthet eller vissa nyttigheter är tillåten enligt 10 § inkomstskattelagen för gårdsbruk. Såsom anskaffningsutgift anses även grundförbättringsutgift för täckdiken, broar, dammar och andra dylika anläggningar.

8 §. Landskapsregeringen skall ge skattemyndigheten intyg över de villkor för skattelättnaden som anges i 14 och 14 a §§ inkomstskattelagen för gårdsbruk.

Landskapsregeringen skall tillställa den skattskyldige och skattemyndigheten uppgifter om de utgifter som avses i 13 § 1 mom. 2–5 punkterna inkomstskattelagen för gårdsbruk och om de förutsättningar under vilka utgifterna får avdras.

Ikraftträdandebestämmelse (1993:41):

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993 och tillämpas första gången vid den kommunalbeskattning som skall verkställas för år 1993.

Genom denna lag upphävs landskapslagen om kommunalskatt för gårdsbruk (6/68).

Utän hinder av vad i denna lag stadgas skall, vid beskattningen för år 1993 i fråga om skatteplikt för inkomst som uppburits eller förmån som åtnjutits före denna lags ikraftträdande, tidigare bestämmelser tillämpas, om inkomsten eller förmånen inte var skattepliktigt enligt de tidigare gällande bestämmelserna.

F 11 Fastighetsskattelag (1993:15) för landskapet Åland

1 §. Fastighetsskatt skall årligen betalas till kommun i enlighet med vad därom är föreskrivet i fastighetsskattelagen (FFS 654/1992) och med stöd av den utfärdade bestämmelser, med de undantag som följer av denna lag.

Ändring av fastighetsskattelagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser skall gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, såvitt inte annat följer av vad i denna lag stadgas.

2 §. I fastighetsskattelagens 11–14 §§ nämnda skatteprocentsatser kan vara lägst 0,00 % och den i 13 § 1 mom. nämnda procentsatsen kan bestämmas så att den är högst 0,90 procentenheter högre än skatteprocentsatsen för byggnader som används huvudsakligen för stadigvarande boende, dock högst 0,90 %.

Den skatteprocentsats som avses i fastighetsskattelagens 13 § 1 mom. tillämpas inte på sådana fritidsbostäder som uteslutande används för uthyrning.

Med avvikelser från fastighetsskattelagens 14 § 2 mom. tillämpas den allmänna fastighetsskatteprocentsatsen på vindkraftverk vars nominella effekt är högst 10 megavoltampere även om fler kraftverk har en gemensam anslutningspunkt till elnätet. (2018/26)

3 §. Denna lag tillämpas första gången vid den beskattning som skall verkställas för skatteåret 1993.

Vid den beskattning som verkställs för skatteåret 1993 avses med en fastighets ägare den som äger fastigheten den 1 april 1993 och med sådan innehavare som är likställd med ägare den som den 1 april 1993 uppfyller i fastighetsskattelagens 5 § 2 mom. ställda krav.

Innan lagen träder i kraft kan den uppmaning som avses i 16 § fastighetsskattelagen ges.

Senast den 31 mars 1993 skall kommunfullmäktige för skatteåret 1993 bestämma de i 11–14 §§ fastighetsskattelagen nämnda skatteprocentsatserna.

Ikraftträdandebestämmelse (2018/26):

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018 och tillämpas första gången vid fastighetsbeskattningen för 2018.

F 12 Landskapslag (1981:77) om hundskatt

1 kap. Skattskyldighet och skattebelopp

1 §. För hund skall i enlighet med vad i denna lag stadgas årligen betalas hundskatt till den kommun där hundägaren hade sitt egentliga bo och hemvist (hemort) vid utgången av det föregående kalenderåret (skatteåret). Hundskatt skall erläggas årligen till ett belopp av högst 25 euro i enlighet med vad kommunfullmäktige besluter. (2002/47)

Kommunfullmäktige kan besluta att hundskatt inte skall uppbäras.

2 §. Den som vid skatteårets utgång hade hund i sin ägo är skyldig att betala hundskatt.

Vad i denna lag är stadgat om hundägare gäller även minderårigt barns förmyndare om hunden är i barnets ägo.

3 §. Hundskatt utgår inte:

1) för hund som vid skatteårets utgång är yngre än fem månader;

2) för hund som ägs av landskapet eller staten eller vars underhållskostnader erläggs av landskapets eller statens medel;

3) för invalids eller handikappad persons hjälp- eller ledarhund;

4) för hund som skolats för uppgifter inom räddningstjänsten och befolkningsskyddet och beträffande vilken ingåtts förbindelse om att hunden skall ställas till förfogande för dessa uppgifter;

5) för hund som skolats för spårning av skadat hjortdjur och beträffande vilken ingåtts förbindelse om att hunden vid behov skall ställas till polismyndighets förfogande; samt

6) för hund som ägs av person som i landskapet tjänstgör vid främmande stats konsulat, vars chef är utsänd konsul, eller medlem av hans familj eller privatjänare, om de inte är finska medborgare.

2 kap. Anmälningsskyldighet och beskattningsförfarande

4 §. Den som under skatteåret har fått hund i sin ägo är skyldig att senast inom februari månad följande år anmäla härom till kommunstyrelsen i sin hemort.

Anmälan, vilken skall göras på blankett som kommunstyrelsen har fastställt för ändamålet, skall innehålla uppgifter om hundens föregående och nuvarande ägares namn och hemort samt om hundens namn, kännetecken, ras och födelsetid. Kommunstyrelsen skall årligen under januari månad genom offentlig delgivning, enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen för landskapet Åland, upplysa om var anmälan skall inlämnas och var blanketter för ändamålet kan erhållas. (2008/34)

5 §. Hundägare skall göra ändringsanmälan om han under skatteåret flyttat till annan kommun eller hunden har dött.

Ändringsanmälan skall senast under februari månad året efter skatteåret göras till den kommunstyrelse som har tagit emot i 4 § avsedd anmälan. Har hundägare tidigare underlåtit att göra anmälan skall ändringsanmälan göras till kommunstyrelsen på den ort, där anmälan borde ha gjorts före förändringen.

6 §. Beträffande hund för vilken hundskatt utgår skall kommunstyrelsen årligen utskrivna en skattedebetsedel på vilken skall antecknas:

1) ägarens namn och adress;

2) hundens namn, kännetecken, ras och födelsetid; samt

3) skattebelopp, betalningstid och betalningsort.

Beträffande i 3 och 16 §§ avsedda hundar för vilka skatt inte utgår utskrivs en kontrollsedel på vilken antecknas uppgifter om hundägaren, hunden och anledningen till skattefriheten. Om kommunfullmäktige fattat i 1 § 2 mom. avsett beslut utskrivs inte kontrollsedel.

Kommunstyrelsen skall sända skattedebetsedel eller kontrollsedel till hundägaren senast under maj månad året efter skatteåret.

7 §. Har hundägaren inte inom föreskriven tid gjort anmälan om hund för vilken skatt utgår, kan kommunstyrelsen för det skatteår för vilket anmälan borde ha gjorts höja hundskatten till högst det dubbla beloppet.

Har hundskatt av i 1 mom. avsedd orsak inte kunnat fastställas för skatteåret kan kommunstyrelsen påföra hundägaren skatt jämte ränta som svarar mot stadgad dröjsmålsränta för försummad skattebetalning samt höja skatten till det dubbla beloppet. Fastställandet av hundskatten skall ske senast under det femte året efter utgången av skatteåret, varvid hundägaren skall beredas tillfälle att avge förklaring.

8 §. (2002/47) Har hundägare försummat att göra ändringsanmälan om flyttning till annan ort eller anmälan för skattefri hund, kan kommunstyrelsen ålägga honom en försummelseavgift om 10 euro. Avgiften skall debiteras senast under det femte året efter det år för vilket anmälan borde ha gjorts. Angående försummelseavgiften gäller i övrigt vad om hundskatt är stadgat.

9 §. Har hundägare utan egen förskyllan undgått påförande av hundskatt, skall kommunstyrelsen bestämma att hundägaren skall erlägga skatten senast under det tredje året efter skatteårets utgång.

10 §. Den som har påförts hundskatt har rätt att hos kommunstyrelsen framställa skriftligt anspråk på rättelse. Rättelseanspråket skall framställas inom tre år räknat från början av det år under vilket skatten påfördes.

Hundskatt skall erläggas även om ändring har sökts i beslut om påförande av skatt.

11 §. Den som är missnöjd med kommunstyrelsens beslut på grund av rättelseanspråk har rätt att inom 30 dagar efter det han fick del av beslutet däröver skriftligen anföra besvär hos [länsstyrelsen].

F 13 LL (2021:75) om koncernbidrag vid kommunalbeskattningen

I beslut om fastställande av hundskatt får ändring inte sökas genom besvär förrän rättelse av skatten har sökts på sätt i 10 § stadgas.

3 kap. Särskilda bestämmelser

12 §. Förutom i 16 § stadgad uppgift kan de uppgifter som enligt denna lag ankommer på kommunstyrelsen i enlighet med vad i [37 § 5 mom. kommunallagen (1980:5) för landskapet Åland] är föreskrivet i instruktion uppdragas åt tjänsteman.

13 §. Hundägare är skyldig att förvara skattedebetsedel eller kontrollsedel samt att visa upp denna för de kommunala myndigheter som utövar tillsyn över beskattningen.

14 §. Kommunstyrelsen skall föra förteckning över anmälda hundar.

15 §. Av anmälan som innehåller uppgifter om hundens förra ägare samt av ändringsanmälan angående ägarens flyttning till annan kommun skall kommunstyrelse för tillsynen över beskattningen sända avskrift till den kommunstyrelse som är behörig med hänsyn till hundens föregående, nuvarande eller nya ägares adress.

16 §. Kommunstyrelsen kan av särskilda skäl på ansökan helt eller delvis medge befrielse från hundskatt.

17 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

18 §. Denna lag tillämpas första gången vid beskattningen för år 1981.

Genom denna lag upphävs förordningen den 14 december 1894 om utgörande av skatt för hundar och däri senare företagna ändringar, dock så att bestämmelserna i förordningen tillämpas på hundskatt som utgår för år 1980 eller åren därefter.

F 13 Landskapslag (2021:75) om koncernbidrag vid kommunalbeskattningen

1 §. Med de avvikelser som anges i denna lag tillämpas lagen om koncernbidrag vid beskattningen (FFS 825/1986) vid kommunalbeskattningen på Åland.

2 §. Ändringar av lagen om koncernbidrag vid beskattningen ska gälla på Åland från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket om inte annat följer av denna lag.

En hänvisning i lagen om koncernbidrag vid beskattningen till en riksförfattning ska inom landskapets behörighet avse motsvarande bestämmelser som finns i landskapslagstiftningen.

3 §. Denna lag träder i kraft den 1 september 2021 och tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021.

Bestämmelserna i 2 § i lagen om koncernbidrag vid beskattningen ska även tillämpas när det gäller beskattningen för skatteåret 2020.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1989:23) om koncernbidrag vid kommunalbeskattningen.

F 14 Landskapslag (1984:45) om kommunalbeskattning av rederibolag och redare

1 §. Stadgandena i denna lag tillämpas vid kommunalbeskattningen av rederibolag och dess redare, då bolaget bildats av samfund som bedriver affärsrörelse och till bolagets anläggningstillgångar hör ett enda fartyg som används i handelssjöfart och som är antecknat i fartygsregister i Finland.

2 §. Då den beskattningsbara inkomsten bestäms för rederibolag som bildats av samfund som bedriver affärsrörelse, avdras inte anskaffnings- och grundförbättringsutgifterna för fartyget från rederibolagets inkomst. Överlåtelsepris eller annat för fartyget erhållet vederlag betraktas inte heller såsom rederibolagets inkomst. Nämda utgifter och inkomster behandlas vid beskattningen av redarna i förhållande till deras fartygslotter.

3 §. En mot redarens fartygsslott svarande del av anskaffnings- och grundförbättringsutgifterna för fartyg som i denna lag avsett rederibolag anskaffat, liksom även den till fartyget hänförliga delen av anskaffningsutgiften för fartygsslott som redare förvärvat i nämnda bolag, avdras från redarens inkomster på det sätt som stadgas i [30 § landskapslagen (1969:32) om kommunalskatt för näringsverksamhet], vilken lag iakttas även annars i tillämpliga delar, om fartygsslotten utgör anläggningstillgång i den affärsrörelse som redaren bedriver.

Redare som inte får göra i 1 mom. avsett avdrag får avdra utgifterna under det skatteår under vilket fartyget eller fartygsslotten har överlåtits.

4 §. En mot fartygsslotten svarande del av överlåtelsepriset för fartyget och av annat för fartyget erhållet vederlag samt för fartygsslott erhållet vederlag utgör redarens skattepliktiga inkomst, oberoende av hur länge fartyget eller fartygsslotten ägts.

5 §. Denna lag tillämpas på rederibolag, bildat av samfund som idkar affärsrörelse, i de fall då bolaget bildats och det bolaget tillhöriga fartyget antecknats i fartygsregistret i redarnas namn år 1984 eller senare.

F 15 Landskapslag (2003:15) om kommunalbeskattning av samfund i anslutning till tonnagebeskattningen

1 §. Vid kommunalbeskattningen av ett samfund som godkänts som tonnageskattskyldigt i enlighet med tonnageskattelagen (FFS 476/2002) är inkomst från tonnagebeskattad verksamhet inte skattepliktig. Om godkännandet återkallas blir dock sådan inkomst skattepliktig vid kommunalbeskattningen på motsvarande sätt som vid statsbeskattningen.

2 §. Bestämmelserna om annan inkomstbeskattning än tonnagebeskattning i tonnageskattelagen skall tillämpas vid kommunalbeskattningen på motsvarande sätt som vid statsbeskattningen. Bestämmelserna tillämpas sådana de lyder när denna lag träder i kraft.

Sker därefter ändring skall de ändrade bestämmelserna tillämpas från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket.

Till de delar de i 1 mom. avsedda bestämmelserna innefattar hänvisningar till bestämmelser i annan rikslagstiftning skall hänvisningarna vid kommunalbeskattningen avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

3 §. Denna lag träder i kraft den 1 mars 2003 och tillämpas första gången vid den beskattning som verkställs för det skatteår som börjar under kalenderåret 2002.

F 16 Landskapslag (1973:12) om kommunalskatt för begränsat skattskyldig

1 §. Den som enligt kommunalskattelagen (1993:37) för landskapet Åland är begränsat skattskyldig skall på i landskapet Åland förvärvat dividend, ränta, royalt, lön, pension och annan prestation som enligt landskapslagen (1997:32) om tillämpning i landskapet Åland av rikslagstiftningen om förskottsuppbörd är underkastad förskottsinnehållning betala kommunalskatt enligt de grunder och i den ordning som stadgas i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (FFS 627/1978). (1997/33)

Sker framdeles ändring i sagda lagstiftning, skall de ändrade stadgandena gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket.

F 17 Landskapslag (2017:19) om tillämpning av rikslagstiftning om beskattning av delägare i utländska bassamfund

1 §. Lagens tillämpningsområde

Med de avvikelser som anges i denna lag tillämpas i landskapet rikets lag om beskattning av delägare i utländska bassamfund (FFS 1217/1994) och med stöd av rikslagen gällande bestämmelser om de skatteavtalsstater där skatten anses avvika i väsentlig grad från den skatt som samfunden betalar i Finland, nedan kallad rikslagstiftningen.

En skattskyldig ska i sin skattedeklaration uppge och till deklarationen foga uppgifter och utredningar om utländska bassamfund i enlighet med vad som föreskrivs med stöd av rikslagstiftningen.

2 §. Avvikelser

Ändringar av rikslagstiftningen ska tillämpas i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket om inte annat följer av denna lag. En hänvisning i rikslagstiftningen till en riksförfattning ska inom landskapets behörighet avse motsvarande bestämmelser som finns i landskapslagstiftningen.

3 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017 och tillämpas första gången vid beskattningen för det skatteår som följer efter lagens ikraftträdande.

Med ikraftträdandet av denna lag upphävs landskapslagen (1995:54) om kommunalbeskattning av delägare i utländska bassamfund.

Åtgärder som denna lag förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

F 18 Landskapslag (1987:44) om bostads- husreservering vid kommunalbeskattningen

1 §. (1993/39) Samfund som avses i 3 § inkomstskattelagen (FFS 1535/1992) får vid kommunalbeskattningen från sin inkomst avdra en reservering som bildats för sådana vid kommunalbeskattningen avdragbara utgifter som föranleds av byggande, användning, underhåll, reparation och förbättring av samfundet tillhörigt bostadshus samt för underhåll och användning av tomt i anslutning till sådant bostadshus (bostads- husreservering).

Ett samfund får avdra en bostadshusreservering endast från annan inkomst än inkomst av näringsverksamhet eller jordbruk. Ett samfund vars huvudsakliga verksamhet grundar sig på ägande och besittning av en fastighet eller hyresverksamhet som grundar sig på ägande av fastighet får avdra en bostadshusreservering även från sin skattepliktiga inkomst av näringsverksamhet om samfundet har ett med stöd av landskapslagen (1982:14) om stöd för bostadsproduktion, landskapslagen (1982:13) om stöd för bostadsförbättring eller [landskapslagen (1982:17) om räntestödslån för förvärv av hyresbostäder] beviljat lån eller räntestöd för uppförande, ombyggnad eller anskaffning av bostäder. (1995/41)

Landskapslagarna (1982:14), (1982:13) och (1982:17) har upphävts genom LL (1999:40) om bostadsproduktion. Landskapslagarna (1982:13) och (1982:14) tillämpas dock fortfarande på lån och räntestöd som har beviljats innan dessa lagar upphävdes.

2 §. I denna lag avses med bostadshus en byggnad i vilken minst hälften av lägenheternas area vid skatteårets utgång varaktigt används som bostad. Såsom bostadshus enligt denna lag anses inte en byggnad som ingår i en näringsidkares omsättningstillgångar. (1995/41)

En lägenhet i ett bostadshus anses vara varaktigt använd som bostad om den huvudsakligen är avsedd för detta ändamål och inte är i annan användning. En byggnad som börjat byggas för att varaktigt användas som bostad anses även vara varaktigt använd som bostad. (1995/41)

Med bostadshusets area avses ytan enligt de yttre måtten för samtliga våningar, källare och värmeisolerade vindsrum. I arean inräknas inte balkonger och skärmtak och inte heller utrymmen vilkas fria höjd understiger 160 cm.

3 §. (2002/48) En bostadshusreservering skall göras i samfunds bokföring senast vid fastställandet av bokslutet. Maximibeloppet för reserveringen är under skatteåret 68 euro per kvadratmeter av bostadshusets area. Om bostadshusreservering avser en yta som

F 19 LL (1977:19) om skattelättnader för allmännyttiga samfund

understiger 200 kvadratmeter eller om reserveringen understiger 3.500 euro är den inte avdragbar vid beskattningen.

4 §. En bostadshusreservering skall användas för täckande av utgifter som avses i 1 § inom tio skatteår räknat från utgången av det skatteår för vilket reserveringen har gjorts. En tidigare gjord bostadshusreservering skall användas före en senare gjord reservering. (1995/41)

Utgifter som täckts med en bostadshusreservering är inte avdragbara vid beskattningen.

Om en bostadshusreservering har använts för täckande av en utgift som vid beskattningen skulle avdras genom årliga avskrivningar, godkänns avskrivningarna endast i fråga om skillnaden mellan utgiften och det belopp som av bostadshusreserveringen använts för dess täckande.

5 §. Bildandet och användningen av en bostadshusreservering skall utredas tillräckligt specificerat i skattekundskartan.

6 §. En bostadshusreservering som inte använts under den tid som avses i 4 § 1 mom. räknas som inkomst för det skatteår under vilket reserveringen senast borde ha använts. (1992/16)

Upplöses samfundet eller äger det inte längre något bostadshus räknas bostadshusreserveringen som samfundets inkomst för det skatteår under vilket beslut om upplösning av samfundet fattas eller vid vars utgång samfundet inte längre äger något bostadshus. (1992/16)

Om bostadshus förstörs räknas bostadshusreservering som samfundets inkomst för det skatteår vid vars utgång samfundet inte längre äger den förstörda byggnaden eller andra bostadshus.

7 §. (1995/41) En bostadshusreservering beaktas inte som avdrag vid fastställande av förlust enligt [kommunalskattelagen (1993:37) för landskapet Åland].

Se ikraftträdandebestämmelsen till kommunalskattelagen (2011:119) för landskapet Åland.

8 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

F 19 Landskapslag (1977:19) om skattelättnader vid kommunalbeskattningen för allmännyttiga samfund som bedriver samhälligt betydelsefull verksamhet

1 §. Inkomst som enligt [kommunalskattelagen (1993:37) för landskapet Åland] är skattepliktig för ett allmännyttigt samfund som bedriver samhälligt betydelsefull verksamhet kan förklaras helt eller delvis skattefri vid kommunalbeskattningen i enlighet med vad i denna lag stadgas. För inkomst av fastighet får skattefrihet beviljas endast i det fall som anges i 2 mom. (1993/40)

Inkomst av fastighet som enligt [i 1 mom. angivna lag] är skattepliktig kan förklaras skattefri endast i det

fall att fastigheten huvudsakligen använts till allmänt eller allmännyttigt ändamål.

Se ikraftträdandebestämmelsen till kommunalskattelagen (2011:119).

2 §. Skattelättnad enligt denna lag beviljas av [landskapsstyrelsen] för högst fem skatteår i sänder. Skattelättnad får beviljas endast om lättnaden kan anses berättigad i anseende till den fördel samfundets verksamhet medför för samhället. Ytterligare skall det beaktas huruvida beviljande av skattelättnad för viss av samfundet bedrivna affärsverksamhet innebär förfång som inte är ringa för näringsidkare som bedriver motsvarande verksamhet. (1990/38)

Om så befinnes nödvändigt kan [landskapsstyrelsen] fastställa villkor, vilka skall iakttas för att vederbörande samfund skall bibehålla sin rätt till skattelättnad.

3 §. Allmännyttigt samfund kan anses bedriva samhälligt betydelsefull verksamhet om dess egentliga syftemål är att bedriva politisk, social eller annan verksamhet som fyller väsentliga behov i samhället, såvida denna verksamhet omfattar hela landskapet eller annars är av omfattande art och vunnit stadgade former samt är bestående.

Är verksamhet som bedrivs av organisation, vilken bildas av samfund vilka bör anses såsom särskilda skattskyldiga, samhälligt betydelsefull på i 1 mom. avsett sätt, kan vid prövning av förutsättningarna för beviljande av skattelättnad för vart och ett samfund beaktas hela organisationens verksamhet, om detta med hänsyn till organisationens karaktär och samfundets ställning i organisationen är motiverat.

4 §. Skattelättnad enligt denna lag skall sökas skriftligen inom fyra månader från utgången av det skatteår för vilket befrielse söks. Till ansökan skall fogas erforderlig utredning. Sökanden är dessutom skyldig att på anfordran lämna de tilläggsuppgifter och utredningar som till äventyrs är behövliga. (1990/38)

Innan beslut fattas beträffande ansökan om skattelättnad skall kommunstyrelsen i sökandens hemkommun beredas tillfälle att avgiva utlåtande över ansökan. Är en väsentlig del av sökandens verksamhet förlagd till annan kommun än hemkommunen, kan även denna kommuns styrelse beredas tillfälle att avgiva utlåtande.

Ansökan om skattelättnad skall behandlas i brådskande ordning och om möjligt avgöras inom sex månader, räknat från dagen då den inlämnades.

5 §. [Landskapsstyrelsen] skall, räknat från den tidpunkt den bestämmer, helt eller delvis återtaga skattelättnad som beviljats samfund

1) om det befinnes att samfundets karaktär ändrats så, att det icke längre kan anses vara i denna lag avsett allmännyttigt samfund,

2) om karaktären av den verksamhet samfundet bedriver ändrats så, att skattelättnad därför ej kan beviljas enligt denna lag, eller

3) om samfundet underlåtit att iakttaga i 2 § 2 mom. angivna villkor.

Innan beslut om återtagande av skattelättnad fattas skall det berörda samfundet beredas tillfälle att yttra sig i ärendet.

6 §. Med stöd av denna lag beviljad skattelättnad befriar ej samfund från deklARATIONSSKYLDIGHET som det utan lättnad skulle ha i enlighet med [beskattningsslagen (FFS 482/1958)].

Samfund som beviljats skattelättnad enligt denna lag, är skyldigt att så upplägga sin bokföring, att därav framgår den inkomst, för vilken skattelättnad beviljats.

7 §. Vid tillämpningen av denna lag skall [beskattningsslagens] straffbestämmelser och bestämmelser om tystnadsplikt samt i tillämpliga delar även andra bestämmelser i [beskattningsslagen] iakttas.

8 §. Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

9 §. Denna lag tillämpas första gången på den beskattning som skall verkställas för år 1976.

Utän hinder av stadgandet i 4 § 1 mom. kan skattelättnad för det skatteår, som utgår under år 1976 sökas senast före utgången av mars månad år 1977.

F 20 Landskapslag (2021:74) om tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet under skatteåren 2021–2027 (2022/39)

1 §. (2022/39) Den som bedriver näringsverksamhet eller jordbruk har rätt att vid kommunalbeskattningen under skatteåren 2021–2027 från sin inkomst av näringsverksamhet eller jordbruk göra ett tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om ett tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet under åren 2021–2027 (FFS 1078/2020), nedan *lagen om ett tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet*, med de undantag som följer av denna lag.

2 §. (2022/39) Ändringar av lagen om ett tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet ska gälla på Åland från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket om inte annat följer av denna lag.

En hänvisning i lagen om ett tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet till en riksförfattning ska inom landskapets behörighet avse motsvarande bestämmelser som finns i landskapslagstiftningen.

3 §. Denna lag träder i kraft den 1 september 2021.

Lagen tillämpas vid kommunalbeskattningen för skatteåren 2021–2027. Lagen tillämpas inte på projekt inom forsknings- och utvecklingsverksamheten som inletts före den 1 januari 2021. Ett projekt anses ha inletts vid den tidpunkt då avtalet om projektet undertecknats. (2022/39)

Ikraftträdandebestämmelse (2022/39):

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022. Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för år 2022.

F 21 Landskapslag (2023:52) om tilläggsavdrag baserade på utgifter för forsknings- och utvecklingsverksamhet

1 §. Näringsidkare och de som bedriver jordbruk har rätt att vid kommunalbeskattningen från sin beskattningsbara inkomst av näringsverksamhet eller jordbruk göra tilläggsavdrag i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om tilläggsavdrag baserade på utgifter för forsknings- och utvecklingsverksamhet i beskattningen (FFS 1298/2022), med de undantag som följer av denna lag.

2 §. Ändringar av lagen om tilläggsavdrag baserade på utgifter för forsknings- och utvecklingsverksamhet i beskattningen ska gälla på Åland från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket om inte annat följer av denna lag.

En hänvisning i lagen om tilläggsavdrag baserade på utgifter för forsknings- och utvecklingsverksamhet i beskattningen till en riksförfattning ska inom landskapets behörighet avse motsvarande bestämmelser som finns i landskapslagstiftningen.

3 §. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2023.

Lagen tillämpas första gången vid kommunalbeskattningen för skatteåret 2023. Bestämmelserna i 3 § 4 mom. och 5 § lagen om tilläggsavdrag baserade på utgifter för forsknings- och utvecklingsverksamhet i beskattningen tillämpas dock första gången vid kommunalbeskattningen för skatteåret 2024.

F 22 Landskapslag (1997:38) om tillämpning i landskapet Åland av rikslagstiftningen om beskattningsförfarande

1 §. Tillämpningsområde

Lagen om beskattningsförfarande (FFS 1558/1995) och med stöd av den utfärdade bestämmelser ska tillämpas i landskapet vid verkställande av kommunalbeskattningen, med beaktande av de avvikelser och särskilda bestämmelser som följer av denna lag. (2020/80)

De i 1 mom. nämnda författningarna och de med stöd av dem utfärdade bestämmelserna skall tillämpas sådana de lyder när denna lag träder i kraft. Sker där efter ändringar i författningarna eller i de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem, skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket. Ändringar av bestämmelser beträffande vilka i denna lag föreskrivits avvikelser skall dock inte tillämpas i landskapet.

1a §. (2022/59) Undantag

Den temporära 91 b § i lagen om beskattningsförfarande ska inte tillämpas på Åland.

2 §. Skötseln av förvaltningsavgifter

De förvaltningsavgifter som enligt lagen och förordningen om beskattningsförfarande eller som enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av dem ankommer på statens myndigheter skall i landskapet hand-

F 23 LL (2020:78) om rikslagstiftningen om uppbörd och redovisning av kommunalskatt

has av landskapsregeringen, om dessa uppgifter enligt 23 § självstyrelselagen ankommer på landskapet.

Se F om beskattningsförfarande (FFS 763/1998).

3 §. Skattetagarkommun

Kommunalskatt, som begränsat skattskyldig skall betala på inkomst som härrör från landskapet, betalas till den kommun där den skattskyldige förvärvat största delen av inkomsten.

Kommunalskatt som skattskyldiga samfund och samfällda förmåner ska betala fördelas mellan kommunerna enligt kommunalskattelagen (2011:119) för landskapet Åland. (2022/59)

4 §. Dubbelbeskattning

Inkomst, som skattskyldig hemmahörande i landskapet förvärvat i riket samt inkomst som skattskyldig hemmahörande i riket förvärvat i landskapet och som beskattas i kommunalbeskattningen där, kan landskapsregeringen på ansökan och på de villkor landskapsregeringen bestämmer helt eller delvis befria från kommunalskatt som debiterats på motsvarande inkomst här, efter det att behörig riksmyndighet helt eller delvis har nekat befrielse från motsvarande skatt som debiterats på inkomsten i riket.

Om ovan i 1 mom. nämnda dubbelbeskattning har konstaterats kan landskapsregeringen på ansökan och på de villkor landskapsregeringen bestämmer bevilja uppskov med betalning av kommunalskatt.

Ändring i beslut som fattats med stöd av denna paragraf får inte sökas genom besvär.

5 §. Deklarationskyldighet för samfund med hemkommun i riket

Skattskyldiga samfund som har hemkommun i riket skall i skattedeklarationen uppge de skattepliktiga inkomster som härrör från landskapet samt de avdragbara utgifterna för inkomsternas förvärvande.

6 §. (2022/59) Kostnaderna för verkställandet av kommunalbeskattningen

Kommunerna är skyldiga att betala kostnaderna för verkställandet av kommunalbeskattningen till den myndighet som verkställer kommunalbeskattningen enligt de grunder som anges i lagen om skatteförvaltningen (FFS 503/2010).

7 §. Lagens ikraftträdande och tillämpning

Denna lag träder omedelbart i kraft och tillämpas första gången vid den kommunalbeskattning som skall verkställas för skatteåret 1996.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1959:21) om tillämpning av beskattningslagen i landskapet Åland.

Med undantag av bestämmelsen i 1 mom.

1) skall vad som i landskapslagen om tillämpning av beskattningslagen i landskapet Åland stadgats om skatteklassificering, sökande av ändring i skatteklassificering och fastställande av intäktsgrunder för skogsbruk iaktas vid beskattningar som skall verkställas för skatteåret 1996 och senare,

2) skall samfundsränta räknas vid den beskattning som skall verkställas för skatteåret 1996, med avvikelse från bestämmelserna i 41 § lagen om beskattningsförfarande, tidigast från den 1 november 1996,

3) skall 2 och 3 kap. samt 33 §, 36 §, 49 §, 65 och 87 §§ lagen om beskattningsförfarande tillämpas vid den beskattning som skall verkställas för skatteåret 1995 samt

4) får i beslut om förlust som fastställts för skatteåret 1995 eller tidigare skatteår i den ordning som anges i lagen om beskattningsförfarande sökas ändring senast den 31 december 2000.

Hänvisas i landskapslagstiftningen till beskattningslagen skall motsvarande bestämmelser i lagen om beskattningsförfarande tillämpas.

F 23 Landskapslag (2020:78) om tillämpning på Åland av rikslagstiftningen om uppbörd och redovisning av kommunalskatt

1 §. Tillämpningsområde

Lagen om skatteuppbörd (FFS 11/2018) och med stöd av den utfärdade bestämmelser ska tillämpas vid uppbörd av skatt till kommunerna på Åland. Vid redovisningen av skatter till kommunerna ska lagen om skatteredovisning (FFS 532/1998) tillämpas.

Författningarna som nämns i 1 mom. tillämpas med de avvikelser som följer av denna eller någon annan lag. Författningarna tillämpas sådana de lyder när denna lag träder i kraft. Senare ändringar av författningarna ska gälla på Åland från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket. Ändringar av bestämmelser beträffande vilka det föreskrivs om avvikelser ska dock inte tillämpas på Åland.

2 §. Förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som enligt författningarna i 1 § ankommer på statens myndigheter ska på Åland skötas av landskapsregeringen till den del förvaltningen hänför sig till uppgifter inom landskapets behörighet.

3 §. Fördelning av samfundsskatt

Bestämmelser om fördelningen av samfundsskatt mellan kommunerna finns i kommunalskattelagen (2011:119) för landskapet Åland.

4 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 september 2020.

F 24 Republikens presidents förordning (2020:88) om verkställandet av beskattningen på Åland för skatter som betalas till landskapet Åland och kommunerna på Åland

(FFS 610/2020)

1 §. Skatteförvaltningen ska i enlighet med Ålands landskapslagstiftning om förskottsuppbörd, beskattningsförfarande, skatteuppbörd och skatteredovisning sköta de förvaltningsuppgifter som hör till Ålands landskapsregering i fråga om skatt på inkomst och

fastighetsskatt som betalas till kommunen samt den medieavgift som betalas till landskapet.

2 §. Landskapet Åland svarar för de kostnader som orsakas av särdrag i lagstiftningen om kommunalskatt och fastighetsskatt i landskapet samt för kostnader för de förvaltningsuppgifter som hänförs till medieavgiften i enlighet med vad landskapsregeringen och Skatteförvaltningen kommer överens om. En överenskommelse ska årligen ingås om landskapets kostnadsansvar under därpå följande kalenderår.

3 §. Denna förordning träder i kraft den 1 september 2020.

Genom denna förordning upphävs förordningen om verkställandet av kommunalbeskattningen i landskapet Åland (860/1997).

F 25 Landskapslag (1997:32) om tillämpning i landskapet Åland av rikslagstiftningen om förskottsuppbörd

1 §. Tillämpningsområde

Lagen om förskottsuppbörd (FFS 1118/1996) och förordningen om förskottsuppbörd (FFS 1124/1996) och med stöd av dem utfärdade bestämmelser ska tillämpas i landskapet vid verkställande av kommunalbeskattningen med beaktande av de avvikelser och särskilda bestämmelser som följer av denna lag. (2008/95)

De i 1 mom. nämnda författningarna och de med stöd av dem utfärdade bestämmelserna skall tillämpas sådana de lyder när denna lag träder i kraft. Sker därefter ändringar i författningarna eller i de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem, skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket. Ändringar av bestämmelser beträffande vilka i denna lag föreskrivits avvikelser skall dock inte tillämpas i landskapet.

2 §. Skötseln av förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som enligt lagen och förordningen om förskottsuppbörd eller som enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av dem ankommer på statens myndigheter skall i landskapet handhas av landskapsregeringen, om dessa uppgifter enligt 23 § självstyrelselagen ankommer på landskapet.

3 §. Lagen om beskattningsförfarande

På influtna förskottsbelopp tillämpas bestämmelserna i lagen om beskattningsförfarande (FFS 1558/1995).

4 §. Ikraftträdande och tillämpning

Denna lag träder i kraft den 1 april 1997.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1959:27) den 16 december 1959 om tillämpning av lagen om förskottsuppbörd i landskapet Åland.

Bestämmelserna om arbetsgivarens deklarationskyldighet i den tidigare lagen om förskottsuppbörd (FFS 418/1959) tillämpas 1997 på 1996 års förskottsuppbörd. Den tidigare lagens bestämmelser om utgivande av förskottsinnehållningsbevis och fogande av

det till skattedeklarationen tillämpas vid beskattningarna för 1996 och 1997.

Bestämmelserna i 39 § 3 mom. lagen om förskottsuppbörd tillämpas första gången på de debiteringsbeslut som fattas 1998. På grundval av tidigare motsvarande beslut återbärs förskottsinnehållning vid behov efter ansökan.

Skatteförhöjning enligt 44 § 4 mom. lagen om förskottsuppbörd kan påföras med anledning av en försummelse av deklarationsskyldigheten som inträffat efter att lagen trätt i kraft.

Rättelseyrkande enligt 48 § lagen om förskottsuppbörd skall framställas även när ändring söks i ett beslut som har fattats före ikraftträdandet. Rättelseyrkande skall dock inte framställas, om beslut redan har meddelats med anledning av rättelseyrkandet eller besväret.

Bestämmelserna i 56 och 57 §§ lagen om förskottsuppbörd tillämpas även på dröjsmålsränta och restavgift som avses i lagen om dröjsmålsränta och restavgift.

Hänvisas i annan landskapslagstiftning till den tidigare lagen om förskottsuppbörd skall motsvarande bestämmelser i lagen om förskottsuppbörd tillämpas.

F 26 Landskapslag (1996:50) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om skatte-tillägg och förseningsränta

1 §. Vid försummelse att inom utsatt tid betala skatt till kommunen eller medieavgift eller förskott på någon av dessa, ska lagen om skattetillegg och förseningsränta (FFS 1556/1995) tillämpas med de avvikelser som följer av denna lag. (2020/79)

Om den i 1 mom. nämnda lagen ändras skall ändringarna tillämpas i landskapet från den tidpunkt då de träder i kraft i riket, såvitt inte annat följer av bestämmelserna i denna lag.

2 §. Hänvisas i den i 1 § nämnda lagen till bestämmelser i rikslagstiftningen, vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen, skall hänvisningarna anses avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

3 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

4 §. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1996.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1977:11) den 4 mars 1977 om tillämpning i landskapet Åland av lagen om dröjsmålsränta och restavgift på skatt.

F 27 Landskapslag (1974:23) om avloppsvattenavgift

1 §. Kommun har rätt att i ersättning för kostnaderna för avledande och renande av avlopps- och regnvatten uppbära avloppsvattenavgift i enlighet med vad i denna lag stadgas.

F 27 LL (1974:23) om avloppsvattenavgift

2 §. Avloppsvattenavgiften skall erläggas av ägare till eller av med ägare jämställd innehavare av fastighet, som är ansluten till kommunens avloppsverk.

Vad i 1 mom. är stadgat om fastighetsägare gäller på motsvarande sätt legotagare, som med stöd av tomt- eller jordlegoavtal innehar fastighet.

3 §. Avloppsvattenavgift består av anslutningsavgift och bruksavgift.

4 §. Anslutningsavgift erlägges för att täcka kostnaderna för byggande av avloppsledningar och till dem anslutna anläggningar för behandling av avloppsvatten. Såsom byggnadskostnader beaktas utom de medel, som redan använts för byggande av anläggningen, även det belopp, som kan beräknas bli erforderligt för att försätta anläggningen i sådant skick, att i 1 § nämnda åtgärder ändamålsenligt verkställs.

Som grund för fastställande av anslutningsavgiften kan tagas något av följande alternativ:

- 1) tomtens areal och våningsyta;
- 2) de på fastigheten belägna byggnadernas våningsyta;
- 3) antalet lägenheter i byggnaderna på fastigheten och byggnadernas våningsyta; eller
- 4) annan grund, som är jämförbar med de i punkterna 1-3 nämnda.

Vid fastställande av anslutningsavgift kan även fastighetens bruksändamål beaktas.

Blir storleken av den enligt 2 mom. beräknade anslutningsavgiften av särskild orsak uppenbart oskälig, skall avgiften bestämmas enligt den nytta fastigheten har av att avloppsvattnet avledes och renas.

Förändras de omständigheter, enligt vilka anslutningsavgiften fastställts, kan avgiften justeras i enlighet därmed.

5 §. Bruksavgiften skall fastställas senast den 31 december 2010 på grund av den mängd vatten som används i fastigheten så att avgiften täcker kostnaderna för vattentjänsten. Avgifter skall bestämmas för förbrukningskategorierna industri, jordbruk och hushåll. Vid beräkningen beaktas miljö- och resurskostnader. (2005/56)

Om bruksavgift, som fastställts i enlighet med 1 mom. till följd av avloppsvattnets beskaffenhet eller mängden därav eller av annan orsak uppenbart måste anses för stor eller för liten, eller om vattenmängden icke kan mätas på lämpligt sätt, skall detta och den nytta fastigheten har av avledandet av vattnet beaktas vid fastställandet av bruksavgiften.

Kommun som äger avloppsverk har rätt att av vattenverk erhålla uppgifter om de fastigheters vattenförbrukning, vilka anslutits till kommunens avloppsnät.

Med undantag av kravet på beaktande av principen om kostnadstäckning i 1 mom. får gällande avgifter fortsättningsvis tillämpas om de inte äventyrar syftena och möjligheten att uppnå de mål för vattenkvalitet som följer av bestämmelserna i 4 kap. 1 § och 5 kap. 1 och 2 §§ i vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland. (2005/56)

Närmare bestämmelser om hushållsvattenavgift finns i landskapslagen (1979:29) om allmänna vatten- och avloppsverk. (2005/56)

6 §. (2012/40) En taxa, som innefattar detaljerade grunder för fastställande av avloppsvattenavgift, godkänns av kommunens fullmäktige.

7 §. Skyldighet att erlägga avloppsvattenavgift gäller från det fastigheten anslutits till allmänt avlopp.

8 §. Avloppsvattenavgiften fastställs och debiteras av kommunens styrelse. Bruksavgift kan fastställas och debiteras även av annan i reglemente eller instruktion bestämd kommunal myndighet.

9 §. (2008/28) Innan anslutningsavgift fastställs, skall den betalningsskyldige genom bevislig delgivning delges det förslag till anslutningsavgift som gäller för honom eller henne enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland. Anmärkning mot förslaget skall inlämnas till kommunens styrelse inom 14 dagar från delgivningen.

Beslut om anslutningsavgift skall genom bevislig delgivning delges den betalningsskyldige enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen för landskapet Åland.

Förslag och beslut som avses i 1 och 2 mom. får delges även så, att förslaget eller beslutet sänds per post i rekommenderat brev under fastighetens adress eller under annan känd adress för fastighetens ägare eller innehavare.

10 §. Kommunens styrelse fastställer debiteringsperioderna för bruksavgiften. Styrelsen kan även besluta, att bruksavgifter som uppbares för kalenderår eller annan period, skall utgå såsom förskottsrate i motsvarighet till vattenförbrukningen under föregående debiteringsperiod, varvid den slutliga avgiften fastställs sedan den verkliga förbrukningen konstaterats vid debiteringsperiodens utgång. Härvid skall till den betalningsskyldige utan dröjsmål återbäras överbetalt belopp eller ock skall det bristande beloppet särskilt uppbaras.

Kommunen skall tillställa den betalningsskyldige debetsedel, av vilken skall framgå den förbrukade vattenmängden och avgiftens belopp. Om bruksavgift uppbares genom förskottsrate, skall av debetsedeln framgå den under föregående debiteringsperiod förbrukade vattenmängden samt hur stor del därav förskottsbeloppet motsvarar.

Betalningsskyldig äger rätt att inom sju dagar efter det han erhållit debetsedel framställa anmärkning hos i 8 § avsedd myndighet. Med anledning av anmärkningen skall beslut fattas och slutlig debetsedel tillställas den betalningsskyldige.

Påföres bruksavgift med tillämpning av 5 § 2 mom. skall förslag innehållande grunderna för avgiften delgivas den betalningsskyldige, innan avgift för fastigheten första gången fastställs. Angående delgivning av förslag och inlämnande av anmärkning skall vad i 9 § är stadgat om anslutningsavgift äga motsvarande tillämpning. Ändras grunderna för avgiften senare, skall samma förfarande iakttagas.

11 §. I beslut om fastställande av avloppsvattenavgift sökes ändring genom besvär hos [länsstyrelsen] inom 30 dagar.

Beträffande beslut som avses i 10 § 2 mom. räknas besvärstiden från ingången av den tid varom stadgas i 10 § 3 mom. eller, om anmärkning gjorts mot debiteringen, från delfäendet av slutlig debetsedel.

12 §. Anslutningsavgiften får betalas i tre årliga rater. På raterna räknas sju procents ränta från början av det kalenderår som närmast följer efter debiteringen av den första årsraten. Försenas inbetalning av årsrat, skall på beloppet erläggas fem procents tilläggsränta, räknat från början av den kalendermånad som följer efter förfalldagen.

Bruksavgift skall, oaktat besvär anförts, erläggas under den tid som angivits i debetsedeln. Betalas bruksavgift eller rat därav inte inom den tid kommunstyrelsen bestämt skall 16 procents årlig ränta, räknat från förfalldagen, erläggas på det förfallna beloppet. (1986/17)

Till betalning förfallen icke erlagd avloppsvattenavgift får utsökas hos den betalningsskyldige i den ordning som är stadgad för indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg.

13 §. Övergår fastighet till ny ägare eller innehavare, svarar även han för sådan avloppsvattenavgift jämte ränta, som varit obetald högst fem år, räknat från ingången av det kalenderår som följer efter debiteringsåret.

Avlyftes eller nedsättes avloppsvattenavgift på grund av besvär, skall kommunen återbetala det överbetalda beloppet jämte ränta från inbetalningsdagen till återbetalningsdagen enligt den av Finlands Bank sistnämnda dag tillämpade lägsta diskontoräntan.

14 §. Utan hinder av vad som ovan stadgats kan kommun besluta att anslutningsavgift icke skall erläggas.

För tomt eller annan fastighet, som överlåtits av kommun, skall anslutningsavgift icke erläggas, om ej rätt att erhålla sådan avgift förbehållits i överlåtelsehandlingen.

I jordlego- eller tomtlegoavtal, medelst vilket kommun utarrenderar tomt eller annat område, skall särskilt nämnas, huruvida legotagaren är skyldig att erlägga anslutningsavgift. Har sådan skyldighet icke ålagts legotagaren, får anslutningsavgift icke påföras honom.

15 §. Kommun kan i enskilda fall överenskomma, att avloppsvattenavgift bestämmas på andra grunder än ovan stadgats. Även härvid bör grunderna vara skilda och opartiska.

Har fastighetsägares eller -innehavares betalningsförmåga väsentligt nedgått på grund av sjukdom eller olycksfall eller av annan orsak, eller har han avlidit eller är indrivning av avgift uppenbart oskäligen på grund av att byggnad förstörts eller annan skada på egendom inträffat, kan kommun enligt prövning på ansökan bevilja befrielse helt eller delvis från erläggande av avgift. Under samma förutsättningar kan även betalningsuppskov beviljas.

16 §. Denna lag träder i kraft den 1 maj 1974. Redan före lagens ikraftträdande kan förberedande åtgärder vidtagas samt taxor godkännas och fastställas.

Anslutningsavgift skall icke erläggas,

1) för fastighet, för vilken ersättning betalats eller betalas enligt landskapslagen (1956:22) den 18 juli 1956 om stadsplan för Mariehamns stad eller enligt landskapslagen (1959:29) den 22 december 1959 om reglering av byggnadsverksamheten eller för vilken indrivning av sådan ersättning förfallit på sätt som avses i 143 § 5 mom. i sistnämnda lag;

2) för tomt som kommun överlätit före den 1 januari 1960 eller ock överlätit därefter utan att enligt landskapslagen om reglering av byggnadsverksamheten förbehålla sig rätt till särskild uppörd av ersättning; samt

3) för fastighet beträffande vilken överenskommelse före denna lags ikraftträdande ingåtts om erläggande av anslutningsavgift eller därmed jämförlig avgift.

I fråga om legotomt eller -område, som kommun utarrenderat före denna lags ikraftträdande, skall anslutningsavgift icke erläggas, om ej i legoavtalet särskilt förbehållits rätt till ersättning för byggande av allmän avloppsledning med tillämpning av i landskapslagen om reglering av byggnadsverksamheten stadgade principer.

Besluter kommun i enlighet med 14 § att anslutningsavgift icke skall erläggas, bör för tomter och övriga områden, för vilka med stöd av 2 och 3 mom. anslutningsavgift ej annars borde betalas, i bruksavgift erläggas endast hälften av beloppet enligt den i 6 § avsedda taxan. Denna lättnad gäller under tio år från dagen för ovan avsett beslut eller, i det fall att fastigheten ännu ej anslutits till det allmänna avloppsnätet, tio år från anslutningen. Lättnaden berör icke fastighet, som då beslutet fattades varit ansluten till allmänt avloppswerk längre tid än tio år.

Vad i 4 mom. är stadgat tillämpas även på fastighet, för vilken i denna lag avsedd anslutningsavgift erlagts, innan i 14 § 1 mom. avsett beslut fattats.

Besluter kommun, som fattat i 4 mom. avsett beslut, senare att anslutningsavgift skall erläggas, har kommunen rätt att erhålla sådan avgift endast för fastigheter, vilka efter det beslutet fattats, anslutes till kommunens allmänna avlopp. I fråga om andra fastigheter får härvid endast sådan anslutningsavgift påföras, som föranledes av förändring i förhållandena som ägt rum efter beslutet.

Har mellan kommun och enligt denna lag betalningsskyldig fastighetsägare eller -innehavare före denna lags ikraftträdande överenskommit om bruksavgift för allmän avloppsledning länder överenskommelsen till efterrättelse.

F 28 Landskapslag (2022:91) om klientavgifter inom socialvården

1 §. Tillämpningsområde

I denna lag regleras grunderna för de klientavgifter som kommuner och kommunalförbund kan ta ut.

2 §. Definitioner

I denna lag avses med:

1) *klient*: en person eller flera personer som anlitar socialvård eller som servicen gäller, eller som oberoende av sin egen vilja är föremål för socialvård; vid hemservice anses som klient vid sidan av barnet också föräldrar eller andra vårdnadshavare som lever i gemensamt hushåll med barnet,

2) *familj*: personer som lever i gemensamt hushåll i äktenskap eller äktenskapsliknande förhållanden samt deras minderåriga barn som bor i samma hushåll,

3) *vårdtag*: den dag då en klient tas in för institutionsvård, vårdtygnet därefter och den dag klienten lämnar institutionen.

3 §. Serviceavgift

För kommunala socialvårdstjänster kan en avgift tas ut av den klient som använder servicen, om inte något annat föreskrivs genom lag. Avgiften får uppbäras enligt användarens betalningsförmåga.

4 §. Högsta avgift

Den avgift som tas ut för servicen får inte överskrida kostnaderna för serviceproduktionen.

5 §. Uttag av avgift

Kommunen eller kommunalförbundet fakturerar klienten för kommunal socialservice, oberoende av om servicen tillhandahålls av kommunen eller av en privat serviceproducent. Fakturan ska åtminstone innehålla följande information:

- 1) fakturadatum,
- 2) klientens namn och personuppgifter,
- 3) den service som avgiften tas ut för,
- 4) avgiftens storlek och avgiftsgrunden,
- 5) namn och kontaktuppgifter till den offentliga eller privata serviceproducent som tillhandahållit den service för vilken avgiften tas ut,

6) namn och kontaktuppgifter till den aktör från vilken klienten kan begära ytterligare information om fakturan,

7) information om huruvida avgiften som tas ut ska räknas in i avgiftstaket och, om avgiften ska räknas in i avgiftstaket en upplysning om att klienten själv måste kontrollera när avgiftstaket har nåtts.

Till andra fakturor än fakturor med anledning av beslut som avses i 6 § ska det fogas en anvisning om rättelseyrkande.

När avgifter tas ut ska klientens integritetsskydd och personliga trygghet beaktas.

6 §. Beslut om avgift som bestäms baserat på klientens betalningsförmåga

Kommunen eller kommunalförbundet ska ge klienten ett beslut om en avgift som bestäms baserat på klientens betalningsförmåga. Av beslutet ska åtminstone följande uppgifter framgå:

1) den tjänsteinnehavare som fattat beslutet samt tidpunkten för beslutet,

2) den klient som beslutet gäller,

3) den service som beslutet gäller,

4) storleken på den avgift som tas ut för servicen samt avgiftsgrunden,

5) namn och kontaktuppgifter till den person som klienten kan begära ytterligare upplysningar av rörande beslutet.

Till beslutet ska en anvisning om rättelseyrkande bifogas.

7 §. Avgift för oanvänd service

Om klienten eller klientens företrädare har bokat en kortvarig vårdplats eller en kortvarig boendeserviceplats inom socialvården och klienten utan godtagbart skäl och utan att ha avbokat platsen uteblir, får kommunen eller kommunalförbundet debitera klienten högst 51,50 euro. Avgiften får endast tas ut om det inte anses oskäligt och kommunen eller kommunalförbundet i samband med bokningen informerat klienten om möjligheten att ta ut avgiften och gett anvisningar om hur platsen kan avbokas. Information om uttag av avgift och avbokning av plats ska lämnas på ett sådant sätt att klienten tillräckligt väl förstår innehållet i den. Avgift får inte tas ut av klienter under 18 år.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller även när kommunen eller kommunalförbundet har bokat en kortvarig vårdplats eller kortvarig boendeserviceplats på initiativ av klienten eller klientens företrädare. För att kunna ta ut någon avgift krävs i detta fall även att den information och de anvisningar som avses i 1 mom. lämnas skriftligen samt att klienten eller klientens företrädare får en påminnelse om den bokade platsen.

8 §. Avgiftsfri socialservice

Följande former av socialservice är avgiftsfria:

1) Socialt arbete, social handledning, social rehabilitering, familjearbete, rådgivning i uppfostrings- och familje frågor samt övervakning av umgänge mellan barn och förälder enligt 14 § 1 mom. 1–4 och 12–13 punkterna i landskapslagen (2020:12) om socialvård, stöttat umgänge och övervakade byten enligt 27 § i samma lag samt verksamhet i sysselsättnings syfte för personer med funktionsnedsättning och arbetsverksamhet för personer med funktionsnedsättning, med undantag för transporter och måltider, enligt 70 och 71 §§ samma lag.

2) Specialomsorger enligt lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (FFS 519/1977) (*specialomsorgslagen*), vilken gäller med stöd av landskapslagen (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda. Avgift får dock tas ut för uppehälle för en person med intellektuell funktionsnedsättning, utom för partiellt uppehälle för barn under 16 år. En avgift för fullt uppehälle kan tas ut vid kortvarig institutionsvård enligt 13 § och vid långvarig institutionsvård så som bestäms i 16 §.

3) Vård av barn och unga personer enligt barnskyddslagen (FFS 417/2007), tillämplig på Åland genom landskapslagen (2008:97) om tillämpning i

landskapet Åland av barnskyddslagen, med undantag för vad som anges i 12 §.

4) Service enligt 8 § 1 mom. i lagen om service och stöd på grund av handikapp (FFS 380/1987) (*handikappservicelagen*) som tillämpas på Åland genom landskapslagen (2010:50) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp, dagverksamhet med undantag för transporter och måltider, personlig assistans samt specialservice i anslutning till serviceboende enligt 8 § 2 mom. *handikappservicelagen* och undersökningar enligt lagens 11 §. För specialkostnaderna för serviceboende och för personlig assistans kan dock en avgift tas ut, om klienten får ersättning för dem med stöd av någon annan lag än *handikappservicelagen*. Avgiften får inte överstiga ersättningen.

5) Poliklinisk missbrukarvård.

6) Den service som kommunen ska tillhandahålla enligt äktenskapslagen (FFS 234/1929), faderskapslagen (FFS 11/2015), adoptionslagen (FFS 22/2012), lagen om underhåll för barn (FFS 704/1975), lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (FFS 361/1983) och lagen om underhållsstöd (FFS 580/2008) vilken gjorts tillämplig på Åland genom landskapslagen (2009:7) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om underhållsstöd.

7) Handlingar som har getts till en person i ärenden som gäller dennes socialvård.

8) (2023/122) Tjänster som kommunen eller kommunalförbundet ger en vårdbehövande under närstående vårdarens ledighet enligt 4 § 1 mom. i lagen om stöd för närstående vård (FFS 937/2005), så som den tillämpas genom 2g § i landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård och som ersätter den vård och omsorg som närstående vårdaren ger och tjänster som kommunen ger en klient under en anhörig eller närståendes ledighet enligt 28 § 1 mom. landskapslagen om socialvård.

9 §. Avgiftstak

För att förhindra en oskäligt stor avgiftsbörda finns ett avgiftstak på 300 euro per kalenderår. När avgiftstaket har nåtts är de tjänster som omfattas av avgiftstaket avgiftsfria till slutet av kalenderåret. Vid kortvarig institutionsvård är det dock möjligt att ta ut en avgift på 22,80 euro per vardag för klientens uppehälle även efter det att avgiftstaket har nåtts.

I avgiftstaket ingår avgifter som under kalenderåret uppburits för dagvård, nattvård, rehabilitering och kortvarig institutionsvård inom socialvården. Klientavgifter som tagits ut för barn under 18 år räknas som en del av den ena förälderns eller annan vårdnadshavarens avgiftstak. När avgiftstaket uppnåtts är tjänsterna avgiftsfria för alla de personer, vars avgifter tillsammans har beaktats i avgiftstaket.

Uppföljningen av avgiftstaket ligger på klientens ansvar men kommunen eller kommunalförbundet ska förse klienten med ett uppföljningskort för klientavgifter. När avgiftstaket uppnåtts utfärdar den kommunala enhet som tillhandahåller tjänster som omfattas av avgiftstaket ett intyg åt klienten. Klienten ska vid

behov uppvisa kvitto över erlagda avgifter till den som utfärdar intyget.

Om klienten under kalenderåret har betalat mera än 300 euro i avgifter för tjänster som ingår i avgiftstaket, har han eller hon rätt att få tillbaka de avgifter som betalats till för högt belopp. Om krav på återbetalning av de avgifter som betalats till för högt belopp inte har ställts före utgången av kalenderåret efter det år då gränsen 300 euro överskridits, går klienten miste om sin rätt till återbetalning. Om det på grund av en myndighets eller ett försäkringsbolags beslut eller på grund av ändringssökande blir klart först efter uppföljningsåret för avgiftstaket om avgifterna ingår i avgiftstaket eller inte, ska kravet på återbetalning av avgifter som betalats till ett för högt belopp ställas inom ett år från det att beslutet har meddelats eller beslut med anledning av besvär har vunnit laga kraft.

Vid uträkning av avgiftstaket beaktas inte

1) avgifter som ersätts med stöd av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (FFS 459/2015), lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (FFS 873/2015), lagen om skada, ådragen i militärtjänst (FFS 404/1948), trafikförsäkringslagen (FFS 460/2016) eller patientförsäkringslagen (FFS 948/2019) eller avgifter för vård som ersätts med stöd av en motsvarande tidigare lag

2) avgifter för vilkas betalning klienten har fått utkomststöd,

3) avgifter som tas ut av den som inte har sin hemort på Åland.

10-11 §§. Upphävda (2023/122).

12 §. Avgifter inom barnskyddet

För ersättande av kostnaderna för familje- eller institutionsvård eller boendeservice som enligt barnskyddslagen har getts ett barn i form av stödärgård inom den öppna vården, vård utom hemmet eller eftervård, kan en avgift tas ut av barnets föräldrar som får vara högst lika stor som det underhållsbidrag som bestäms med stöd av 1–3 §§ lagen om underhåll för barn. Avgiften kan tas ut då det är motiverat med beaktande av de berörda personernas utkomstmöjligheter och vårdsynpunkter och fördelas mellan föräldrarna efter deras betalningsförmåga.

Kommunen eller kommunalförbundet kan utan att fastställa avgiften uppbära och lyfta underhållsbidrag till barnet för den tid barnet får familje- eller institutionsvård eller boendeservice som avses ovan samt använda bidragen för att ersätta kostnaderna för familje- eller institutionsvården eller boendeservicen. Kommunen eller kommunalförbundet kan uppbära en skälig avgift som ska betalas med barnets eller den unga personens övriga inkomster, ersättningar eller fordringar enligt 30 §.

Den avgift som tas ut av barnets eller den unga personens inkomster enligt 2 mom. får uppgå till högst 1 860,20 euro i månaden.

13 §. Avgift för kortvarig institutionsvård

En klient i kortvarig institutionsvård får debiteras högst 49,60 euro per vardag.

F 28 LL (2022:91) om klientavgifter inom socialvården

Avgiften får endast tas ut en gång per kalenderdygn. Om en klient flyttas direkt till en annan institution får den remitterande institutionen inte ta ut någon avgift för den dag då klienten flyttas.

14 §. Avgifter för dag- och nattvård

Om det ur vårdsynpunkt är lämpligt att en klient vårdas vid en institution inom socialvården eller någon annan verksamhetsenhet antingen endast dagtid (dagvård) eller nattetid (nattvård), får avgiften inte överstiga 22,80 euro per dygn.

15 §. (2023/122) Långvarig service

Kommunen eller kommunalförbundet får ta ut en avgift enligt 16 § för

1) familjevård enligt 1a § 1 mom. i landskapslagen (2015:18) om tillämpning i landskapet Åland av familjevårdarlagen och professionell familjevård, om servicen beräknas pågå i minst tre månader då den inleds eller redan har pågått i minst tre månader (*långvarig familjevård*)

2) service dygnet runt som getts på en institution enligt 22 § i landskapslagen om socialvård, om servicen beräknas pågå i minst tre månader då den inleds eller redan har pågått i minst tre månader (*långvarig institutionsvård*)

3) serviceboende med heldygnssomsorg enligt 21 § 3 mom. och 4 mom. i landskapslagen om socialvård, om servicen beräknas pågå i minst tre månader då den inleds eller redan har pågått i minst tre månader (*långvarigt serviceboende med heldygnssomsorg*).

Kommunen eller kommunalförbundet får ta ut en avgift enligt 20 § för hemservice enligt 19 § i landskapslagen om socialvård, om klienten får service minst en gång i veckan och servicen dessutom beräknas pågå i minst två månader då den inleds eller redan har pågått i minst två månader (*fortlöpande och regelbunden hemservice*).

Avgift för den service som anges i denna paragraf får inte tas ut om servicen är avgiftsfri enligt 8 §.

16 §. (2023/122) Avgift för långvarigt serviceboende med heldygnssomsorg, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård

Månadsavgiften för den service som anges i 15 § 1 mom. får uppgå till högst 85 procent av klientens månadsinkomster efter att de avdrag som anges i 19 och 19a §§ har gjorts.

Om klienten omedelbart innan servicen inletts har levt i gemensamt hushåll i äktenskap eller samboförhållande och klientens inkomster är större än makens eller sambons inkomster, bestäms avgiften utgående från makarnas eller sambornas sammanräknade månadsinkomster. Avgiften får då vara högst 42,5 procent av makarnas eller sambornas sammanräknade månadsinkomster efter att de avdrag som anges i 19 och 19a §§ har gjorts. Om båda makarna eller samborna omfattas av långvarigt serviceboende med heldygnssomsorg, långvarig institutionsvård eller långvarig familjevård bestäms avgiften dock enligt vad som anges i 1 mom.

När kommunen eller kommunalförbundet bestämmer avgiften ska den se till att klienten till sitt för-

fogande har ett belopp för personligt bruk, som för klienter inom långvarigt serviceboende med heldygnssomsorg ska vara minst 250 euro per månad, för klienter inom långvarig familjevård minst 167 euro per månad och för klienter i långvarig institutionsvård minst 150 euro per månad.

17 §. Faktorer som ska beaktas vid bestämmande av betalningsförmågan

Innan avgiften för långvarig institutionsvård bestäms ska kommunen eller kommunalförbundet utreda om klienten innan institutionsvården inletts har levt i gemensamt hushåll i äktenskap eller äktenskapsliknande förhållande eller om klienten har minderåriga barn vars underhåll har varit helt eller delvis beroende av klientens inkomster. I utredningen ska även beaktas vad som i 3 § 2 mom. lagen om underhåll för barn bestäms om föräldrarnas ansvar för kostnaderna för barnets utbildning efter det att barnet fyllt 18 år. På basis av utredningen ska avgiften med beaktande av 16 § bestämmas så att underhållet av personen som har levt i gemensamt hushåll med den som ska vårdas och de minderåriga barnen samt rätten för den som fyllt 18 år att av sina föräldrar få understöd för sina utbildningsutgifter kan tryggas på behörigt sätt.

18 §. Inkomster som utgör grund för klientavgiften för långvarigt serviceboende med heldygnssomsorg, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård (2023/122)

Som i 16 § avsedda månadsinkomster beaktas klientens, och i de fall som anges i 16 § 2 mom. även makens eller sambons, fortlöpande eller årligen återkommande inkomster efter förskottsinnehållning och förskottsbetalning minskat med kostnaderna för inkomstens förvärvande och skattefria inkomster. (2023/122)

Som inkomst beaktas inte skattefria sociala förmåner enligt 92 § i inkomstskattelagen (FFS 1535/1992) med undantag för handikappbidrag och vårdbidrag för pensionstagare. Det veteran tillägg som betalas ut som en del av vårdbidraget för pensionstagare beaktas inte som inkomst. Sådant underhåll för barn som avses i 4 § i lagen om underhåll för barn beaktas inte heller som inkomst.

Fortlöpande eller årligen återkommande understöd och hederspris beaktas som inkomst till den del de utgör skattepliktig inkomst enligt 82 § 2 mom. i inkomstskattelagen.

Om inkomsterna varierar beaktas som månadsinkomst den genomsnittliga månadsinkomsten under de 12 föregående månaderna.

19 §. (2023/122) Avdrag från inkomsterna vid bestämmande av avgift för långvarigt serviceboende med heldygnssomsorg, långvarig institutionsvård och långvarig familjevård

Innan avgiften för den service som anges i 15 § 1 mom. bestäms ska följande avdrag göras från klientens, och i de fall som anges i 16 § 2 mom., klientens och dennes makes eller sambos sammanräknade månadsinkomster:

1) underhållsbidrag som klienten ska betala samt andra motsvarande kostnader som motiveras av hans eller hennes faktiska familjeförhållanden

2) gottgörelse som förordnats av en skiftesman eller domstol enligt lagen om upplösning av sambos gemensamma hushåll (FFS 26/2011) som klienten ska betala

3) förmån som klienten ska betala i pengar och som i samband med överlåtelse av en fastighet har förbehållits för viss tid eller på livstid

4) grundavgift som ingår i en intressebevakares arvode och vars storlek bestäms med stöd av 44 § 5 mom. i lagen om förmyndarverksamhet (FFS 442/1999), när en domstol eller förmyndarmyndigheten har förordnat en intressebevakare för klienten, samt fullmäktigens arvode enligt 22 § i lagen om intressebevakningsfullmakt (FFS 648/2007), dock högst till beloppet av den grundavgift som ingår i intressebevakarens arvode.

Med avvikelse från 1 mom. 1 punkten görs inte avdrag för underhållsbidrag om mottagaren av bidraget är make till klienten och makarna har levit i gemensamt hushåll omedelbart innan servicen inleddes.

Avdrag för klientens boendeutgifter före flytten görs enligt följande:

1) i fråga om ägarbostad de nödvändiga och skäligena kostnaderna för bostaden under de senaste sex månaderna

2) hyran för en hyresbostad och övriga nödvändiga och skäligena kostnader för boendet under hyresgästens uppsägningstid enligt 46 § i hyreslagen (1999:19) för landskapet Åland

3) det bruksvederlag för tre månader för en bostadsrättsbostad som avses i 32 § i lagen om bostadsrättsbostäder (FFS 393/2021) och övriga nödvändiga och skäligena kostnader för boendet.

19a §. (2023/122) *Särskilda avdrag från inkomsterna vid långvarigt serviceboende med heldygnsvård och vid långvarig familjevård*

Utöver vad som föreskrivs i 19 § ska kommunen eller kommunalförbundet vid bestämmandet av storleken på månadsavgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsvård dra av skäligena boendeutgifter som föranleds av det långvariga serviceboendet med heldygnsvård från klientens, och i de fall som anges i 16 § 2 mom., klientens och dennes makes eller sambos sammanräknade månadsinkomster. Eventuella bostadsbidrag dras av från boendeutgifterna.

För klienter i långvarigt serviceboende med heldygnsvård och i långvarig familjevård görs avdrag för kostnader för läkemedel, kliniska näringspreparat och bassalvor om de är ersättningsgilla enligt sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004) och har skrivits ut av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården enligt lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (FFS 559/1994). Med utgångspunkt från den redovisning som klienten eller dennes företrädare lämnar räknas läkemedelskostnaderna av från klientens månadsinkomst, dock högst till beloppet av den årssjälvrisk som avses i 5 kap. 8 § i sjukförsäkringslagen. Kostnaden för läkemedel, kliniska nä-

ringspreparat och bassalvor som inte är ersättningsgilla enligt sjukförsäkringslagen dras av efter ansökan av klienten eller klientens företrädare, om den yrkesutbildade person inom hälso- och sjukvården som har skrivit ut dem har bedömt att de är behövliga för klientens hälsa.

20 §. (2023/122) *Avgift för fortlöpande och regelbunden hemservice*

Månadsavgiften för fortlöpande och regelbunden hemservice bestäms utifrån antalet servicetimmars som skrivits in i servicebeslutet, klientens betalningsförmåga och familjens storlek.

Månadsavgiften får uppgå till högst det belopp som betalningsprocenttalet enligt 4 mom. anger av de månadsinkomster som överskrider den i 3 mom. angivna inkomstgränsen.

Inkomstgränserna är följande:

Antal personer i familjen	Inkomstgräns i euro per månad
1	598
2	1 103
3	1 731
4	2 140
5	2 591
6	2 976

Om familjen består av fler än sex personer höjs inkomstgränsen med 363 euro för varje därpå följande familjemedlem.

Betalningsprocenttalen är följande:

Servicetimmars per månad	Betalningsprocenttal enligt familjens storlek					
	1	2	3	4	5	6 eller fler
4 eller färre	8,00	7,00	6,00	6,00	6,00	6,00
5	10,00	8,75	7,50	7,50	7,50	7,50
6	12,00	10,50	9,00	9,00	9,00	9,00
7	14,00	12,25	10,50	10,50	10,50	10,50
8	16,00	14,00	12,00	12,00	12,00	12,00
9	17,00	14,75	12,50	12,50	12,50	12,00
10	18,00	15,50	13,00	13,00	13,00	12,00
11	19,00	16,25	13,50	13,50	13,50	12,00
12	20,00	17,00	14,00	14,00	14,00	12,00
13	21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14	22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15	23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16	24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17	24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18	25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19	25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20	26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00

F 28 LL (2022:91) om klientavgifter inom socialvården

21	26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22	27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23	27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00
24	28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25	28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26	29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27	29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28	30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29	30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30	31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31	31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32	32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33	32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34	33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
35	33,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
36	34,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
37	34,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
38 eller fler	35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

För tillfällig hemservice kan det tas ut en skäligen avgift som kommunen bestämmer.

21 §. Inkomster som utgör grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden hemservice (2023/122)

Som i 20 § avsedd månadsinkomst ska kommunen eller kommunalförbundet beakta klientens och klientens makes eller sambos fortlöpande eller årligen återkommande skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomster och skattefria inkomster minskat med kostnaderna för inkomstens förvärvande. Från inkomsterna ska de avdrag som anges i 19 § 1 mom. 1 och 3 punkten göras. (2023/122)

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. kan som skattepliktiga inkomster beaktas motsvarande, vid den senast verkställda beskattningen fastställda skattepliktiga inkomster, höjda med de procenttal som Skatteförvaltningen årligen bestämmer i sina beslut om beräkningsgrunderna för förskottsinnehållning och förskottsbetalning med stöd av 6 § 1 mom. i lagen om förskottsuppbörd (FFS 1118/1996), vilken gäller med stöd av landskapslagen (1997:32) om tillämpning i landskapet Åland av rikslagstiftningen om förskottsuppbörd.

Som inkomst beaktas inte skattefria sociala förmåner enligt 92 § i inkomstskattelagen (FFS 1535/1992) med undantag för underhållsstöd och vårdbidrag för pensionstagare. Det veterantillägg som betalas ut som en del av vårdbidraget för pensionstagare beaktas inte som inkomst.

Fortlöpande eller årligen återkommande understöd eller hederspris beaktas som inkomst till den del de utgör skattepliktig inkomst enligt 82 § 2 mom. i inkomstskattelagen.

Om inkomsterna varierar beaktas som månadsinkomst den genomsnittliga månadsinkomsten under de 12 föregående månaderna.

22-23 §§. Upphävda (2023/122).

24 §. Bestämmande och justering av avgift

I fråga om avgifter som bestäms enligt betalningsförmågan fattar kommunen eller kommunalförbundet ett beslut som gäller tills vidare. Avgiften ska emellertid justeras på ansökan av klienten eller klientens företrädare eller på initiativ av kommunen eller kommunalförbundet om

1) klientens eller dennes familjs inkomster har förändrats,

2) (2023/122) klientens eller dennes makes eller sambos rätt till avdrag enligt 19 eller 19a § har förändrats,

3) familjens förhållanden har förändrats,

4) avgiften visar sig vara felaktig,

5) den klientplan som utarbetats för klienten ändras så att den påverkar storleken på klientavgiften,

6) kommunens eller kommunalförbundets betalningsgrunder ändras så att det påverkar storleken på klientavgiften.

Om ett avgiftsbeslut har byggts på felaktiga uppgifter som klienten eller klientens företrädare har lämnat, kan avgiften rättas retroaktivt för högst ett år.

25 §. Hur avbrott i servicen påverkar klientavgiften

En kommun eller ett kommunalförbund får ta ut en avgift enligt 16 och 20 §§ även om servicen avbryts tillfälligt av en orsak som beror på klienten. Om servicen emellertid avbryts för mer än fem dagar, ska ingen avgift tas ut för den tid som överskrider fem dagar. Om servicen avbryts av orsaker som beror på kommunen eller kommunalförbundet eller på grund av att klienten får institutionsvård eller sjukhusvård, tas avgift inte heller ut för de nämnda fem dagarna. Om avbrottet i servicen pågår hela månaden, tas det inte ut någon avgift alls.

26 §. Färdtjänst

För färdtjänst som ordnas enligt 8 § 2 mom. handikappservice-lagen, vilken gäller på Åland med stöd av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp, kan högst en så stor avgift tas ut som motsvarar den avgift som uppbärs i offentlig trafik på Åland.

27 §. Efterskänkande och nedsättning av avgift

En avgift som fastställts för socialservice och som bestämts utifrån en persons betalningsförmåga ska efterskännas eller nedsättas om förutsättningarna för personens eller familjens försörjning eller förverkligandet av personens lagstadgade försörjningsplikt äventyras av att avgiften tas ut.

Den kommun eller det kommunalförbund som producerar servicen kan besluta att också andra avgifter än de som avses i 1 mom. kan efterskännas eller nedsättas på de grunder som avses i 1 mom., eller att avgifterna kan nedsättas eller efterskännas, om det är befogat med beaktande av vårdsynpunkter.

Nedsättning och efterskänkande av avgift ska prioriteras i förhållande till utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (FFS 1412/1997) vilken gäller med stöd av landskapslagen (1998:66) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd.

Kommunen eller kommunalförbundet ska informera klienten om förutsättningarna för nedsättning och efterskänkande av avgift. Informationen ska ges före den första servicehändelsen eller i samband med den. Om det inte är möjligt kan informationen lämnas senare, dock senast när avgiften tas ut. Informationen ska ges så att klienten tillräckligt väl förstår dess innehåll. När informationen ges ska klienten ges namnet på och kontaktuppgifterna till den aktör av vilken klienten vid behov kan begära ytterligare upplysningar.

Klienten ska ges den information som anges i 4 mom. personligen, antingen skriftligen eller muntligen. Informationen får också ges med hjälp av en elektronisk tjänst där klienten identifierar sig elektroniskt. Klienten har alltid rätt att begära att få informationen skriftligen.

28 §. Köpta tjänster och servicesedel

Om en kommun eller ett kommunalförbund ordnar service som köpta tjänster ska den som använder servicen betala samma avgifter och ersättningar som när motsvarande service ordnas av kommunen eller kommunalförbundet.

Om tjänster ordnas med hjälp av servicesedel får ingen klientavgift tas ut.

När självrisikandelens storlek bestäms beaktas också det som anges i 27 § om efterskänkande eller nedsättning av avgift.

29 §. Avgift för den som inte är bosatt i landskapet

Kommunen eller kommunalförbundet kan ta ut en avgift av en person som inte har hemort på Åland om inte något annat följer av internationella avtal som är bindande för Åland eller av Europeiska unionens lagstiftning.

30 §. Uppbärande av inkomster, ersättningar eller fordringar till kommunen eller kommunalförbundet

Kommunen eller kommunalförbundet har, trots vad som föreskrivs någon annanstans i lag rätt att uppbära pension, livränta, underhållsbidrag, understöd och andra löpande eller som engångsbelopp inflytande inkomster, ersättningar eller fordringar för den tid som en klient får serviceboende med heldygnsomsorg, service på en institution och familjevård som ordnas av kommunen eller kommunalförbundet. Kommunen eller kommunalförbundet kan använda dessa medel för att betala klientavgiften om klienten av någon anledning inte gör det, dock med beaktande av vad som föreskrivs om inkomsterna, ersättningarna och fordringarna någon annanstans i lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av lag. (2023/122)

Kommunen eller kommunalförbundet ska senast två veckor före utbetalningen av en i 1 mom. avsedd inkomst, ersättning eller fordran meddela utbetalaren att inkomsten, ersättningen eller fordran betalas till kommunen eller kommunalförbundet. Då kan betalningen ske med laglig verkan endast till kommunen eller kommunalförbundet.

Kommunen eller kommunalförbundet får inte uppbära en så stor del av klientens inkomster, ersättningar eller fordringar att de minimibelopp för personligt

bruk som anges i 16 § 3 mom. blir mindre än vad som anges i paragrafen. (2023/122)

31 §. Myndigheternas rätt att få upplysningar

Landskapsmyndigheter, statliga myndigheter, välfärdsområdesmyndigheter, kommunala myndigheter och andra offentligt rättsliga samfund, Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensionsstiftelser och andra pensionsanstalter, försäkringsanstalter, arbetsgivare och arbetslöshetskassor samt serviceproducenter inom social- eller hälsovården är skyldiga att på en kommunal myndighets begäran avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna lämna uppgifter och utredningar om klientens ekonomiska ställning som de har i sin besittning och som är nödvändiga vid bestämmandet av klientavgiften, om den kommun eller kommunalförbund som bestämmer avgiften inte av klienten eller av klientens lagliga företrädare har fått tillräckliga och tillförlitliga uppgifter för bestämmandet av avgiften.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på uppgifter och utredningar om klientens makes eller sambos ekonomiska ställning, om avgiften bestäms eller har bestämts med stöd av 15 eller 19 § utifrån makarnas eller sambornas sammanräknade inkomster.

Den skyldighet som avses i 1 och 2 mom. gäller också penninginstitut, om kommunen eller kommunalförbundet inte får tillräckliga uppgifter och utredningar av de aktörer som avses i 1 mom. och om det finns grundad anledning att misstänka att de uppgifter som klienten eller klientens företrädare har lämnat är otillräckliga eller otillförlitliga. Begäran ska framställas skriftligen till penninginstitutet, och en tjänsteinnehavare som förordnats av en nämnd som inrättats av det fullmäktige som avses i kommunallagen (1997:73) för landskapet Åland är berättigad att fatta beslutet om att framställa begäran. Innan begäran framställs till penninginstitutet ska den vars uppgifter begärs underrättas om begäran.

32 §. Rätt att få uppgifter ur inkomstregistret

Kommuner och kommunalförbund har i enlighet med 13 § 25 punkten lagen om inkomstdatasystemet (FFS 53/2018) och trots sekretessbestämmelser och andra begränsningar rätt att ta emot sådana uppgifter ur inkomstregistret som behövs för att fatta beslut om de klientavgifter som kommunen eller kommunalförbundet tar ut.

33 §. (2023/122) Indexjustering av belopp

De eurobelopp som anges i 7, 9, 12, 13 och 14 §§ justeras första gången år 2023 och därefter vartannat år utifrån förändringen i det konsumentprisindex för Åland som fastställs av Ålands statistik- och utredningsbyrå och som ägde rum kalenderåret före justeringsåret. Beräkningen görs utifrån den förändring i konsumentprisindexet som ägt rum från oktober till oktober. Justeringsåret är året före det år vid vars ingång indexjusteringen görs. Det indexjusterade beloppet avrundas till närmaste 0,1 euro. De indexjusterade beloppen börjar tillämpas den 1 januari året efter justeringsåret. Landskapsregeringen fastställer i novem-

F 29 LL (2002:60) om tillämpning av 29 kap. strafflagen

ber de belopp som indexjusteras med det åländska konsumentprisindexet.

De eurobelopp som anges i 16 och 20 §§ justeras första gången år 2023, dock så att minimibeloppen för personligt bruk för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och för långvarig institutionsvård i 16 § som indexjusteras första gången år 2025. Därefter justeras eurobeloppen vartannat år utifrån förändringen i arbetspensionsindexet enligt 98 § i lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/2006). Det indexjusterade beloppet ska avrundas till närmaste euro. Det indexjusterade eurobeloppet träder i kraft den 1 januari året efter justeringsåret. Social- och hälsovårdsministeriet publicerar de indexjusterade eurobeloppen i Finlands författningssamling senast två månader före ingången av det kalenderår från och med vilket de tillämpas.

34 §. Ändringssökande

Rättelseyrkande av ett beslut eller en faktura som gäller avgifter får begäras. Rättelseyrkande får emellertid inte begäras av en faktura som gäller ett i 6 § avsett beslut. Rättelseyrkande begärs hos det organ som svarar för ordnandet av servicen i fråga i kommunen. Bestämmelser om begäran om rättelse finns i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

Ett beslut med anledning av begäran om rättelse enligt 1 mom. får överklagas genom besvär hos Ålands förvaltningsdomstol på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (FFS 808/2019).

35 §. Dröjsmålsränta

Om den avgift som bestämts för servicen inte betalas senast på förfallodagen, får en årlig dröjsmålsränta tas ut från förfallodagen högst enligt den räntesats som avses i 4 § i räntelagen (FFS 633/1982). Den förfallodag som ligger till grund för betalning av dröjsmålsränta får infalla tidigast två veckor efter att den service för vilken avgiften bestämts har erhållits.

36 §. Utsökning av avgifter

Avgifter som har bestämts med stöd av denna lag samt dröjsmålsränta som tas ut med stöd av 35 § får drivas in utan dom eller beslut på det sätt som gäller för indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg.

37 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

Genom denna lags ikraftträdande upphävs 1 § 1 mom. 2 punkten, 1 § 4 mom. och 2a § i landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård och 1 § 3 mom. i landskapslagen (2016:15) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården.

Det avgiftstak på 300 euro som anges i 9 § ska tillämpas på de tjänster som ingår i avgiftstaket från och med den 1 januari 2023.

F 29 Landskapslag (2002:60) om tillämpning i landskapet Åland av 29 kap. strafflagen

1 §. I landskapet skall 29 kap. strafflagen (FFS 39/1889) om brott mot den offentliga ekonomin tillämpas i dess lydelse när denna lag träder i kraft. Ändringar av 29 kap. strafflagen skall tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket.

Med subvention enligt 29 kap. strafflagen avses i landskapet även landskapsandel eller landskapsunderstöd till en kommun eller till ett kommunalförbund.

2 §. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2002.

Genom denna lag upphävs

1) 29 kap. strafflagen i den lydelse som tidigare varit gällande i landskapet jämlikt 71 § självstyrelselagen samt

2) 6 § 3 och 4 mom. landskapsskattelagen (1993:58).